

308844 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

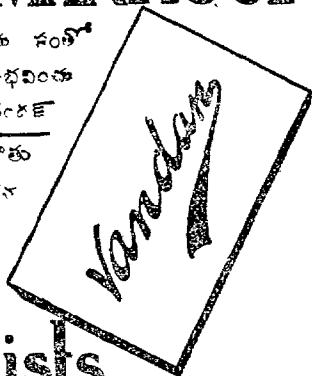
VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 23 వ తేది శనివారము } No 148
సంపుటము 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర భా ద్ర పద మా స బ ము శ వ కౌ ద శి ౧౧. } సంచిక ౧౪౮

A MAN'S Privilege

PERFECT MANHOOD

మూల్యము
30 బిళ్లలు
గల పుట
1-8
రూ. 2/-

ఏ మానవుడు ఆరోగ్యముగాను సంపూర్ణముగాను ఉండి పౌరుషము ననభవించు నో కానియో అవంధ్యతనము వలనకే ఆ ప్రకారము చేయును. ఈ ధాతు కృత్యైవధనము. నిష్కృత్యమైన మానవుని తేమును. నేడే నిజ మారయును.

Sold by all Chemists

అందరు యంగ్లీషు వ్యాపారములకు గౌరవము. సలయవారు నోల వజంట్టు:—దొడ్డు అందుకు రెండు రూ॥ 260, నై నా బహుళార్థము, నానా రుల్, ఇంగ్లీషు వ్యాపారములకు గౌరవము.

AMRUTANJAN

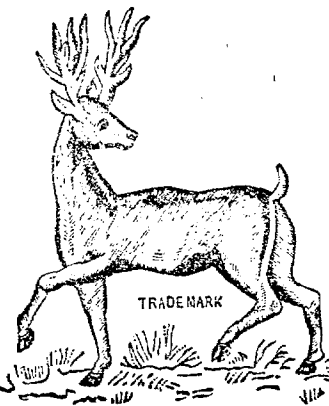
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము ఎక్కని ఉబ్బితో సహా సీసా 1-కి కల 0.8-0 రిలనొప్పులమాన్యును, వాయువుపట్టు బొగ్గును శార్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబొగ్గును తేలుమందు కలసి సా ౧-కి 0.8-0. కేలు కాటునలన అచాయము లేకు గాని ఏ కేష బాధగలకు. తేలుకాటు విషము నత్తురుతో ప్రవేశించదు బాధ నరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన వోటును మొద్దగునటులు చేసిన బాధతగ్గును.

*శ్చ తాంజనము డిసా, 6, రిలనొప్పులకు చుదగానె

చత్రము ల రా జు

అనలు "లేడి" గుటుతు

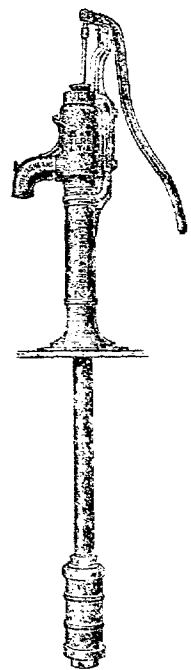
Hed Office:—
Bombay
Branch:—
Calicut
541

అందమునకు, చౌకికు, చాలకాలము మన్నుటకు "లేడి" గుటుతుగల గొడుగులనేవాడుడి. "లేడి" గుటుతు గొడుగులే చాల మంచి"వని ప్రతివారును చెప్పుదురు. జాతీయ వసు ప్రదర్శన సభయందును పేరు వహించిన దిదియే. బనియన్లు, ఫెల్టుటోపీలును చాల తక్కువ ధేలుకు దొ రక గలవు. వలయువారు ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Ebrahim Currim & Sons,
Umbrella Merchants,
No. 251/53, ESPLANADE ROW, MADRAS.

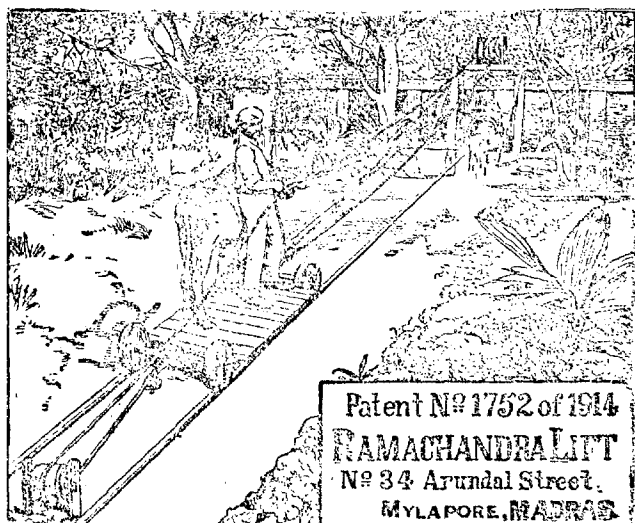
కొత్త వింత.

వ్యవసాయమునకు చేతినిల్ల గొట్టము.

గంట 1.8 4000 గాలములు తోడ గలదు. 8 కెక్లను. అతి సులభ యంత్రము. ఎం. ఎచ్. పి. ఘంటలాగారు నూపరిం డెంటు ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్, బాగానపల్లి వారిచే కొనియాడబడినది. మూల్యము రూ 180, 150 అకగుల లోతున నుండు నూతులకు పనికివచ్చు పంపులను సయితము ఇవ్వబడును. విశేషములకు డినువ వారికి ఆంగ్లభాషను వ్రాయుడి.

కె. బి. జోషి అందు కో నెం 321 ఈస్ట్ బోర్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి. **K. B. JOSHI & CO.,** NC 321, HORUNBY ROAD, Fort Bombay

Patent No 1752 of 1914
RAMACHANDRA LIFT
No 34 Arundel Street,
MYLAPORE, MADRAS

రామచంద్ర విత్తము

విషయ సంకల్పము.

(1) ఎటువంటిలాట్రైక బావికైనను ఉపయోగించ వచ్చును. (2) నిమిషమునకు 5 మొదలుకొని 50 గ్యాలం లవరకు నీళ్లుతీయును. (3) దీనికి గొట్టములుగాని ఫుట్ వాల్వులుగాని వాటకు జాయింట్లుగాని లేవు. 4. అడ వాల్వు ఎద్దు, గుర్రము, కంచరగాడిదె మదియే యిదిగ బావు ఫలయిం ఉపయోగించవచ్చును. (5) మోటరులన ఎద్దు ఎత్తుకుకన్నపదిఎక్కి నెనుకకుపావడ మైక్రోత్వాము ఏమియు దీనిలో లేదు. (6) బల్బుమైక్రో డెడ్డులాగు కెడ్లమోట నీటిని ఒకచిన్న యెద్దుమొక్క బరువునన నె గొడగలదు (7) దీనికి రెండెద్దు ఆవాసక్యము గావున భిన్న చాలా తక్కువకను. (8) దీనివొక్కన దిట్టని యివ యివకతెకుతో చేయబడినది. చక్కపు బొక్కనలు గించవచ్చు.

వాల్వ బొక్కెలు మోటరుగా నీళ్లుకొరకు, చాలాకాలము కలకు నురామతు గోరను. (9) ఎద్దుకు పని సులభమగుటచేతి మోటరింటె చాలా నీళ్లు నీళ్లున గోడించవచ్చును. తినవారి యీ ఎద్దున బండిలొగుట మొదలైన యితరణలకు ఉపయో గించవచ్చు.

ఖరీదు సుమారు 30 అకగులవరకు బొత్తుగల బావికి
1) పెద్దయెద్దు ఏకము ఖరీదు రూ 200—0—0 (2) ఎద్దు ఏకము ఖరీదు ,, 175—0—0

సంగీత ప్రదాయని

నెల రూపాయలు 3.

ఈ గ్రంథము ఆతిప్రసిద్ధి జెందిన వాక్కిత్యాగార విద్యాపాంగతులైన విద్యాకే. కరదాచార్యులు, కె. వి. శ్రీనివాస అచార్యంగారు, వీణ కృష్ణమూచార్యులు వీరలచే రచింపబడినది. ఇందులక్షణ సంగ్రహమును ఆభ్యాసపద్ధతులు ను, స్వరజతులు, వల్లములు, త్యాగ్యగారి కృతులు, పట్నం సుబ్రహ్మణ్య కృతిగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు, సుమారు 140 పురుబకాలును స్వర, సాహిత్యాలతో, కాలము లకుగురుతు లేర్పించిఅందరికీ సులభముగ గ్రాహ్యమగునటుల వ్రాయబడియున్నవి. హాస్యనినుము, వీణ ఈ ఉద్దయనాద ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి నుపయోగించు విధములును వ్రాయబడి యున్నవి. డిజిల్ కోసు 16 పుటలు వైజు, 500 పుటలు. దశసరి గ్లేసుగానికొములో ముద్రికము. కాలికో బయిండు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది. వలయువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలెను.

మెసర్సు హో అందు కంపెని, డ్రింటర్స్, మద్రాసు.

ಜಾ ಬು ಲು

కాన ఆంధ్ర దేశాభివృద్ధికి సామీపవ గోతు కార్య
జూరులు, ఈ స్వరాజ్య సమితికే కేరాల రైతుసంగి, కాళి
తమ పురములలో నెలకొల్పబడుచుగాక. డాక్టరు పట్టాభి సీతా
రామయ్యగారి రాష్ట్ర విభజనలకు తమ పూర్ణాంగీకారము నొ
సంగి, ఆంధ్ర దేశమున కొక రాష్ట్రీయ కార్యదర్శిని నెన్నుకొను
హక్కు చేయియల కిచ్చెదరనియూ, చేయియల గను చేయ
కార్యదర్శి గారి ద్వారా తమ కష్టనిష్ఠరముల అధికారులకు
తెలుపుకొనుటకు స్వాతంత్ర్య విచ్చెదరనియు నమ్ముచున్నాను.
బి.గో.లు. ఎం. వి. ఎన్. శర్మ

ఒక వాచి ఇనాము.

సిరా అద్దకనే వ్రాయునట్టి ఫౌంటేన్ పేనా సిరాబుడ్డితో సహా రు 2.2.0 లు వెలగల దానిని తెప్పించుకొను వారికి ఒక వాచి ఈనాముగా ఇవ్వబడును మదరాసు మెయిలు ఆర్డరు కంపెని, 87 చైనాబజారు, మదరాసు

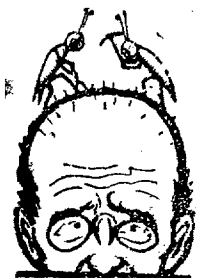
నీవు ఇట్లుకట్టెదవా? అట్లయిన కాస్తు ఆయిరక్ కాలమ్ము, స్పిరర్ ట్రెయిర్ కేసెసు, ఆర్న మెంటల్ రెయిలింగ్సు వర్న రాలకు, సి. గోపాలనాయకర్ అండు సమ్మి బేసిక్ ఫౌండ్రీ మద్రాసు వారికి వ్రాయుము.

చిన్న పురుగులు

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగులవలన గలుగును.

పారకులా! ఈపురుగువలె రేయించువట్లు, విధివిరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీమిగ్గుమములలోని కేల

కొట్టెలు బంగారుతోనింపబడియుండును. తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈచుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి పేరొందిన తేనెటీగ సహకారిగా నుండదగినబంటు. చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిగ్గుంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక పువేక్షించినచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయ గావలసివచ్చును. కావున ఇట్టి పరమశత్రువును

Dont Let'em Dig "కామినియా నూనె" సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును వెండ్రుకలను రాలినివ్వదు. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోసమున పడకుడు.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0
" 2-కి రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0
ఉచితము.

ఈ సుగుణముల ఋజువు పరచుటకయి, అర్ధజాచీటి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగా బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—

అంగ్లో యండియన్ డ్రగ్ అండుకెమికల్ కంపెని నెం 155, జుమ్మారుసీదువీధి, బొంబాయి.

సర్వవృత్తిక విష సందేహి.

నూరు (100) రూపాయలు బహుమతి.

ఏమియు వచ్చువారు!

వత్సవం బోదురు!!

తేలుకొండిపోటు వలన, మంట పోట్లకు తగిన ఫలితమును బొంద లేకమిగులకష్టపడువారలకై మేమి యావధమును గనిపెట్టితిమి. కుట్టిన చోట నీమందును డైరెక్టుగా ప్రకార ముపయోగించిన ఒకటిరెండు నిమిషములలో మంటలు పోట్లపోవును. ఈయావధమునందు గుణము లేదని ఋజువు చేయు వారలు

మా యావధమును మాకు తిరుగపంపి తరుకు సెలవైన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటయేగాక (100) నూరురూపాయల బహుమతి నందుటకును నర్హులగుదును.

వెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్టు 1-కి 8-౨. పోనేజి 6 అణాలు ఒకటిరెండు (2) ప్యాకెట్టు తెప్పించుకొన్న ప్లాస్టిక్ ఉచితము

1 డజన్ ప్యాకెట్టులకు పోస్టేజితో రు 5-0-0
1 డజన్ ప్యాకెట్టు కొన్నవారికి (1-8-0) వెలగల ఛాక్సలర్ ఫౌంటేన్ పేనా ఇనాము.

స్యాంపిల్ కొరువారు అర్ధజా ప్రాంతు పంపవలెను. టి. సీతారామ మొదలియారు.

2. కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లి క్లెజి, మదరాస్.

శ్రీవిద్య

(కన్న నూరుదీప్తి కృ మునసబుగారి యువన్యాసము)

కన్న నూరుదీప్తి కృ మునసబుగారి శ్రీలక్ష్మీ హస్తాంశులు ఉపక్రమణిచ్చి సందర్భమున ఎన్ బి ఇవాన్సుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సభలో కన్న నూరు దీప్తి కృ మునసబు గారగు పి. జి. రామయ్యర బి. ఏ. బి. ఎల్. గా రిట్లుపన్యసించిరి. అధ్యక్ష కా, సోదరి మణులారా, గౌరవ నీయులారా! నేటిసాయంతకాలము మన చందరము ఇక్కడకూడి జరుపుచున్న మహాత్మాచ్యవంత్ నాకును కొంతపని గల్పించినందులకు మీకును కార్యదీక్షితులకును వందన మాచరించెదను. నేడు పాఠశాలాప్రాంగణ మహోత్సవము జరిగినది. ఈహస్తాంశులు కట్టుటకు వైవిధ్యవేలరూపుములు ఖర్చుఅయినవి. మహాప్రభయముగ నడచు చున్న యుద్ధసమయము నందును మన కీడుమేల్లు నాలోచించి మనకొరకై ఇట్టి శ్రమదీక్షికొనిన దొరతనమువారికి మనము కృతజ్ఞులము. మనమండలాధికారియగు ఇవాన్సుగారు ఈ సమయమున అధ్యక్షుర వహించుటకు దయతో సంగీకరించినందులకు వారికిగూడ వందనము లర్పించుట మనవిధి. మధ్యము నీపాఠశాలాభవనము ఎంతో చక్కగా శ్రమదీక్షికొని కట్టించిన మునిసిపలు చైర్మనుగారగు కమ్మిక్లై హాజిగారుగూడ మనకు వందనీయులు. శ్రీవిద్య యందలి లాభాలాభములనే చెప్పి కాలయాపనమొనరించి మిమ్ముల పిలికించక కొన్ని సంగతులమాత్రము చెప్పెదను. శ్రీవిద్యయందు లాభ మున్నదని ఇప్పుడు ప్రతివారును గ్రహించిరి. తమకూతుండ్రును మనుసంతాండ్రును పాఠశాలలకు పంపించినచో వారు దుర్మార్గురాండ్రును గయ్యాగింపలు నగుదురనియు చెప్పిన మాటలనెవరయు ఆడపిల్లలను బడికిపంపుటయే గొప్పతప్పిదమని పూర్వకాలము మనలివారు కొందరు కాని అట్టి తలంపులు ఇప్పుడుమాడక. ప్రస్తుతమందున్న పూర్వాచార పరాయణులగు వృద్ధులుగూడ తమపిల్లలను బుద్ధిపూర్వకముగా పాఠశాలలకు పంపి విద్య గజపురున్నారమన దేశభివృద్ధియు శ్రీలలిద్యాభివృద్ధికి అత్యవసరము.

మన శ్రీలక్ష్మీ విద్యనేర్పవలెను. వాని వృద్ధిలోనికి తేవలయును. అని మనచందరము ఒప్పుకుండుము. ప్రతీకలయందు పుటల నింపుచుము. బహిరంగసభలయందు కందుమ్రోగునట్లు మ్రోగుదుము. అన్ని సత్యములవారును కలసి భజనము చేయవలయు. శ్రీలు కడస్వలలుగాక పూర్వము వివాహము చేయకూడదు. నిమ్మ జాతులవారిని యుద్ధించవలయునని ఇట్టి కబురుల నెన్నియో మనము గంభీరముగా నుడువుచుండుము. కాని ఇంటికివెళ్ళగనే భార్యయొక్కయు, తల్లియొక్కయు పిచ్చి మాటలకు లొంగిపోయి సభలలో జెప్పిన సర్వవిషయములను మరచిపోయి ఏమియును చేయకుండ నుండుము. శ్రీలుగూడ విద్యనేర్చి మన వలెనే ఉదారభావములను గలిగియుండినచో వారవలన మనకట్టి ఆటంకములు సంభవింప వుండును గాన వారికి విద్య ముఖ్యముగా నేర్పవలెను. అజ్ఞానాంధకారమును విద్యా ప్రకాశముచే తొలగింపవలెను.

దొరతనమువారును ఇట్టి మహాకార్యమునకు ఎంతవ్యయమైనను భరింప నంకల్పించియే యున్నారు. ఇట్టి సహాయము లభింప నున్న పుడు గూడ మన మభివృద్ధి నొందకపోవుట వనలోపమే. మనము సరిగపనిచేయవలయు. మన వక్తరులు, జనింపవారులు, లక్ష్యాధికారులు కోటిశ్శరలు గొప్పఉద్యోగస్థులు గొప్పవ్యవసాయదారులు కట్టవడి పనిచేసి సాయముచేసిననే గాని మనము అభివృద్ధి నొందజాలము. దొరతనమువారెంత సహాయమును ప్రోత్సాహమును చేసినను మనస్వయంకృషి లేనిదే వృద్ధిపొందజాలము. విద్యవృద్ధిపొందిననేగాని మనకు గౌరవము హెచ్చును. అందుచేతనే విద్యా శ్రద్ధ ప్రభాజ్యతే అని నెద్దలందురు. మన పూర్వాచారములను ప్రోత్సహియుట నెద్దలను తిరస్కరించుట పాశ్చాత్యుల నుతంబును స్వీకరించుట. మన గృహేశ్వరముల నుల్లంఘించుట మొదలగు అక్రమకార్యములను చేయుట యుచియు కాదు. మనదేశీయములనే నిలువజెట్టి లోపములను సవరించి వృద్ధికి తెచ్చి దేశీయాన్న వ్యయ దేశీయాధిమానమును వెదజల్లుటయే మన ముఖ్యకర్తవ్యము.

పాఠశాలలందుగాని గృహములందుగాని మనమును గుఱించియు దైవభక్తిని గుఱించియు చెప్పుకపోవుటచేతను, మన పిల్లవాండ్రుతో తిరస్కారభావము హెచ్చుచున్నది. వారలకు మన హిందూత్వము నందుగల నుపాధిని యములను విప్పి జెప్పి భిక్షులనభివృద్ధి జేసినచో వారికి విషయ భయభక్తిలభుపడె సుకూతును గాన మనవిద్యలను మనమాత్రమును మనయాశయములను ఎంతమాత్రమును మరచిపో గూడదు.

సమకాలి కాభిప్రాయములు

ఫిలిప్పైను పరిపాలనము

ఆమెరికనులు ఫిలిప్పైనుదీవి నెలుల పరిపాలించుచున్నదియు సంగ్రహముగా నూచించుచున్నాము. ఫిలిప్పైను దొరతనమువారి ముఖ్యలక్షణములను మాత్రమే తెలుపుచున్నాము. మనవలెనే వారికిని ఒక గవర్నరు జనరలుగారను సభ యును గలదు. ఆసభను ఫిలిప్పైనుకమిష. నందురు. ఆసభలో నతడు ముఖ్యసభ్యుడును సభ కధ్యక్షుడుగానుండును. సభలో నెనచండ్రు సభ్యులుండురు. వారిలో ముగ్గురుమాత్రమే ఆమెరికనులు. తక్కిన ఐదుగురు ఫిలిప్పైనులు మనకెట్టిసభ యున్నది? వై న్యాధ్యక్షునితోగలసి మన కార్యనిర్వాహక సభలో 8 గురు సభ్యులు మాత్రమే గలరు. వారిలో ఒక్కడు మాత్రమే భారతీయుడు! వారి దేశమునకు తేలివెట్టును మనదేశమునకు కార్యనిర్వాహకసభయు నుత్తమాధికారములు గలవిగ నున్నవి. వారి కేలివెట్టుసభలో వారి ఎక్కుడుమంది యుండుటవలన వారు నిజముగ స్వపరిపాలనము నందుచున్నారు.

వారి స్వేచ్ఛ యింతమాత్రమున నిలచియుండలేదు. మన సామ్రాజ్యశాసనసభ కెనచుప్పవారి "ఎసంట్లీ" సభ్యులందరు స్వయముగ వారిచే నెన్నుకొనబడి నియోగింపబడినవారే. యగుటగాక ఆసభవారు ఇద్దరేసి రెసిడెంటు ఆఫీసరుల నెన్నుకొని తమ ప్రతినిధులగ సంయుక్తరాష్ట్రముల (ఆమెరికా) కంపుదురు. వారచట నాలుగుసంవత్సరములు సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రాతినిధ్య సభయందుండురు. వారికోట్లనిచ్చు స్వాతంత్ర్యము లేకపోయినను సభలో నాలోచింపబడు వ్యవహారములలో చర్చింపగలరు. మన శాసనసభకు లన్ననో కొంతవరకు మాత్రము ప్రజలచే నెన్నికొనబడినవారుగ బరిగణింపబడవచ్చును. వారికప్రతినిధిత్వైన ఇంగ్లాండున కంపలేదు.

ఆమెరికను లింక ఫిలిప్పైనులకిచ్చిన యపరిమిత స్వాతంత్ర్యము గన్నరచుటకు మరొకన్ని సంగతుల నుదహరించుచున్నాము. ఫిలిప్పైనుదేశము 18 రాష్ట్రములుగ విభజింపబడినది. అందు ప్రతిరాష్ట్రమునకు దొక్కగవర్నరుండును. మెనుకబడిన ఆరురాష్ట్రములకెప్పు యెక్కినరాష్ట్రము లన్నియు తమగవర్నరులను తామే ఎన్నుకొనును. పురపాలనమున వారు నిడుస్వతంత్రులుగా నున్నారు. పురపాలక సంఘములో నర్దులుగా నెంచబడిన సభ్యులచేతనే సంఘాధ్యక్షు లెన్నుకొన బడుదురు. దేశమునందలి యుత్తమ న్యాయస్థానములో ముఖ్యన్యాయమూర్తియు, మరొకరు న్యాయమూర్తులును ఫిలిప్పైనులుగా నుండవలయును. ఆకోర్టులోని న్యాయమూర్తు లందఱును గలసి ఏడుగురుమాత్ర ముందురు. న్యాయస్థానములలోని యుత్తమోద్యోగులలో నగమైనను ఫిలిప్పైనులుగా నుండవలయును. తక్కిన న్యాయాధికారు లందఱును ఫిలిప్పైనులుగా నుండవలెను. 1911-వ సం॥లో సివిలుసర్వీసునకు యోగులుగా పరిగణింపబడిన వారిలో 100-కి 67 గురు చొప్పున ఫిలిప్పైనులుగా నుండురు. ఆసంవత్సరములో మ్యునిసిపలులలో పనిచేయునట్టి వారందఱును, రాష్ట్రములలో పనిచేయునట్టివారిలో 100-కి 90 మందికంటె ఎక్కుడుమంది యు ఉద్యోగస్థులు పనివాండ్రలో 100-కి 60 మందియును ఫిలిప్పైనులుగానే యుండిరి!"

ఆగిరిపల్లి భవరానుకృష్ణ గ్రంథాగారము:— ఈ గ్రామమునందు పరనమంధిము స్థాపించినది మొదలు దినదినము క్రొత్త పుస్తకములు వచ్చుచున్నవి. కొందరు గ్రంథముల నిచ్చుచున్నారు. ఇదివరకు తమయొద్దనున్న గ్రంథముల నిచ్చుటయేగాక క్రొత్త పుస్తకములను దెప్పించుచున్నారు. ఇందొక రు 80-0-0 ఖరీదు గల బీరువాను ఇచ్చి రెను మానవ్యరేన వెలిబుచ్చినారు. భరనమందిరము నందు ప్రతిదినము పురాణ కాలక్షేపము జరుగుచున్నది. పురాణ శ్రవణమునకు విశేషముగా రాకపోయినను క్రమక్రమముగా నభివృద్ధి గావించ వచ్చును. వన మందిరములయందు క్రమముగా నన్ని పురాణములను దెప్పించి చదివించిన యెడల గ్రామస్థులకు సమాకన్తకముగా నుండును. బ్రెలియములో బ్రహ్మచైవన్త పురాణము వినిపించబడుచున్నది. "స్లో" అష్టాదశపురాణానాం కర్తా సత్యవతిమతే" అను వచనమును బట్టి వ్యాసమహర్షి చే ప్రసాదించ బడిన పురాణములను సాకల్యముగా విని యెన్ని సంగతులు వెలిసుకొనవచ్చును. ఈ మా యువ్యయమును సర్వేశ్వరుడు నిరంతరాయముగా నెరవేర్చు గాక.

హాళికుడు, యోధుడు, మార్పులు, ఫలములు.

10:

I

పైన్యములో చేరుట అనగా నేమి? పైనికుని జీవితము లో శ్రేయోమాన్యులు రాగలవు? పైనికుడుగా చేరిన కొన్ని యేండ్లకు, ఈరని చిత్తవృత్తిలోను, శరీరములోను, బోధనా నములోను, తనచుట్టు నుండు స్వదేశ పదదేశ జనములగు జనులయొడల నీతని వర్తనములోను, ఏమైన భేదము లుండునా? భేదము లుండినచో వీటివలన జాతీయజీవనమునకు మేలుగలు గునా, నీకుగలుగునా? ఉత్తరదేశములలో పైన్యములో నే నిధముగా చూడవచ్చుగా పిన్నవయస్కులను చేర్చుకొనుచు న్నాలో విచారించెదము.

ఈ సకారవేతనము తినుచున్న జమేదారుగాని, నాయక్ గాని తనకు తెలిసియున్న బంధువులతో, స్నేహితులతో, లేక చుట్టుపక్కలనున్న సమీప గ్రామములలో నున్న వయస్కుల నో, పైన్యములో చేరినందు వలన గలిగెడి లాభములను వర్ణించి, హాళి నా చూపించి, ప్రోత్సాహ పరచి, ఒప్పించి, సమీపముననున్న రిక్రూటింగు కచ్చేరికి తీసుక పోవును. అచ్చటినుండి రిక్రూటింగు కానితములను తీసుకుని, ఈకుర్రవాండ్లను మెడికల్ ఆఫీసరువద్దకు కొనిపోయి, ఎత్తు, లావు, కొమ్ముకొలత, నేత్రవర్ణము, తదితరములగు సర్వాం గములు పరిపూర్ణాంగ్యముగ నున్నచో లేవో పరీక్ష చేయిం చును. వైద్యాధికారి సమ్యక్తించినచో, ఆకానితములతో నిరీనిన మరల రిక్రూటింగు ఆఫీసరువద్దకు తీసుకవెళ్లును. ఆ యన ఈకావోవు పైనికుని, అతనిజాతిని చేర్చుకొనెడి పటా లయనకు పంపును. ఒకపట్టణంలో నొక ముసలిపైనికుడు గాని, సద్గుణగాని యున్నచో, ఆయన పలుకుబడికి లోనగు వారికి, ఆయనయందు గౌరవముగలవారికి, ఆయనకు సంబం ధులగు వారికి పైన్యము, పటాలము, ఆహారా, ఆమర్యాద, ఆ కట్టుకట్టుములు, ఆయుధములు, ఆబహుమానములు, దర్బారులలో జరుగు సన్మానములు, యుద్ధములలో చేసిన కౌరవార్జములకు గాను ఇయ్యబడిన వర్తకములు, మొదలు మొదలగు పైన్యవడ వదులు, నేమనెట్లు, వందనలు, అన్నియు కథల రూపమున ఇంటింటికి అట్లుకొని ఆగ్రామములో నుండువారలకే గాక, చాలాదరకు ఆజిల్లాలోనుండు గ్రామము లన్నిటికి పరిచయ మగుట కలదు. ఇటువంటి పురాణయోధులు అనేకమంది గలి గినచో, జనసామాన్యమునకు పైన్య సేవయందు అభిమానము గలు గును. కుటుంబములకు కుటుంబములు ఒక్క పటాలములోనే ఒక్కమాటుగానే యుండుట తటస్థించుచున్నది. వనలో తండ్రి న్యాయవాద్యుడైనచో, కుమార్తెను న్యాయవాదు లగుట ఎంత సాధారణమో, తండ్రి రివిన్యూగుమాస్తా అయినచో, కుమార్తెకు సులభముగా సిఫారసులు దొరకి త్వరగా ఆ కౌకరి దొరుకుట, అందుచో పృథ్వియగుట గలదో, పైనిక కుటుంబ ములలో నొక్కడు నుజెదారు మేజర్ జనరల్ నానని కుమార్తెకు నులభముగా సిపాహీగిరి లభించుచు గాక అట్టి ప్రాబల్యములేని లోటివాళ్లకంటె వీండకు ఎక్కువ సులభముగా హాళి వృద్ధియగుట సర్వసాధారణము. ఇటీ వల, ఎక్కువమందిని పైన్యములో చేర్చుకొనుట అసాధరమై నది. గనుక, ఈకాన్యములో నున్నజమేదారు తనదుస్తులు బిరుదులు వర్తకములు వస్త్రరాజదంబముతో, ఇద్దరుగుర్తు సిపాహీల కనుచులగా దీసికొని, ఈరూరికిపోయి, హాళికు లకు పోధించి, బుద్ధిపించి, పది, పదిహేను, ఇరువది దొరకి సంపాదించి యుజనులను జమచేసి, రిక్రూటింగు ఆఫీసరువద్దకు తెచ్చి, ఈవేడి చల్లకకమునుపు, సాధ్యమైనంతవరకు పరీక్ష చేయించి, పటాలములో చేర్చుచువాడుక సాగినది. ఏవిధముగా చూచినను, కొన్ని ముఖ్యాంశములు గ్రహింపవలెను. (1) యు ధమునకు తననానానా పేరుగల జాతులవారి నే (2) కొంతవరకు మర్యాదగా నీనించుచున్న కుటుంబములలోవారి నే (3) ఏయే పటాలములలో సిపాకులు చేర్చుకొనబడుచున్నవో ఆయా పటాలములలోనున్న సిపాహీలు సద్గుణ ఈయాకావోవు పైనికులను సమముగాను మర్యాదగాను చూచెదరని నమ్మక ముగలదో, అట్టికుటుంబములవారి నే, రిక్రూటింగు చేర్చుకొను టాచారము నీవర్ణింపవలెను. ఇట్లుగావున్నచో, పరుండు గృహ గులలోను, నంటయిండ్లలోను, ఆహారములలోను, ఇంకననేక దినచర్యలలోను ఇట్టి సమ పితత్వము లేనిచో, పటాలము యొక్క గుంభవతు, శిక్షా సంప్రదాయమునకు భంగముగలుగును.

వీరిని చేర్చుకొనబడినను, ఈనవీన పైనికుడు సర్వసా ధారణముగా, శుద్ధబెదురుపోతు, అనాగరికుడు, మాధుడు, లోకజ్ఞానము లేనివాడు, అక్షర పరిచయము లేనివాడు. బహు

శా ఎన్నడును తెల్లమొగమును చూచియుండడు; గనుక తెల్ల చర్మముగల ప్రతిమనిషి ఒక "సాహెబు" అనగా "దొంగార" నియే బెదురుచుండును; గాని, మంచి ఆరోగ్యవంతుడై, చివరకు వంతుడై, యుండును. ఒకమోస్తరు పరిశుభ్రము నెరుగును. ప శు వు ల గా యు టో లే క హ ల ము దు న్ను లో, లే క, మ రే వై న వ్య వ సా య ప ని లో నో పరిచ యము గలిగి, శరీర కష్టమున కోర్పుగలవాడై యుండును. కత్తి, తుపాకి, పిస్తోలు, పటాన్, భాగ్యములు తెల్లరంగుల "దొంగారు" కన్నుల కగవడిన వెంటనే హడతెత్తి, తల్లెరపడి నివ్వెరపాటున చూచుచుండును. ఏ యుత్తరువును వింటే ఆ యుత్తరువును ఆతల్లి ఇమి శరసావహించి నడుచుకొనువలెనని, లేనిచో, ఆలసింపినను, నుజుచినను, లేక, ఆతల్లి చేసినను, తిరుగ బాటు చేసినను, నిర్దాక్షిణ్యముగ కత్తివలన కత్తి పడు ననియు, తోడి వాళలలో అవమాన మగుననియు, అతి భయ భక్తులతో ప్రవర్తించవలెనని ఇదివరకు వినియున్నాడు: గనుక బహు జాగ్రత్తగా నుండ ప్రయత్నించును. పైన్యతంత్రములు నేర్చుకొనుట మొదలెడి, కొంతవరకు ఆ విధానములో మెల గిన పిమ్మట, ఎంతయార్పు గలిగినదో తనకు తానే ఆశ్చర్యపడు ను. మొదట తనయూరనున్న పుష్పా మయల వస్త్రములు, చింపి వస్త్రములు, ఇంతవేళయైనదని నిశ్చయముగా నెరుగకుండుట, ఇష్టము వచ్చినట్లు తీసుట, తిరుగుట, ఆడుట, పాడుట, తనకొర, తనయిల్లు, తనపొలము, పంట, పాడి, కూలినాని వీటిపరిచయముతో పైన్యములో చేరినవానికి, ఇంతకంటె ఎక్కువ అనుభవముగాని ఆలోచనలుగాని లేనివానికి, శుభ్ర మగు, దర్శివలన రయారచేయబడి యుండలంత కష్టప షాకీ దుస్తులు, తలకుపాగా, కాలికి మేజీడు, బూట్లు, ఒక్క క్కడములో నడచుట, పట్టువాసము, రైలుప్రయాణము, నిమిషములను చెప్పపాట్లతో సహా లేక్కపెట్టి ఆయా నియమ ముల ప్రకారము, నిద్రలేచుట, వెంటనే డ్రెస్సు, క్కడము, ఎగురుట, దుముకుట, కందకములు తప్పుట, డేరాలువేయుట, సామాన్లు విప్పట, చుకచకా ప్రయాణమునకు తయారుచేయు ట, చేతిమించక భోజనముచేయుట, స్నానముచేయుట, కుస్తీ చేయుట, తుపాకికాల్పుట, కత్తి తిప్పట, గస్తీతిరుగుట ఆగస్తీయం దున్న పుష్పా మామము ప్రకారము ఏగొప్ప తెల్ల యుద్యోగస్తునైనను నిలవేసి హెచ్చరించుట. అపరాధులను పట్టుకొనుట, దండనాధికారికి వినికెడి చేయుట, తనహాళిదా యొక్క జొన్నత్యమును క్రమక్రమముగ గుర్రెగిరి అతిమెలకు వతో కాపాడుకొనుట, వై అధికారులయెడ నప్రతి అందరను సత్కర్తవరము, తోడి వాళలతో బహుమర్యాదగాను, సమాన పాయగాను, ప్రవర్తించుట, రైళ్ళు, రంత్రివాడలు, జ్యోతి ర్వాడలు, పతాకవాడలు, వార్తాపత్రికలు, స్వభావలో చ దువ వ్రాయుగల పరిచయము, పటాలచ్చి నంరను ఇది నది యన నేల-సర్వమును గుర్రెటిగి తానొక శత్రుమారుడుడనియు, దేశ రక్షువడనియు, జాతుధారకు డనియు అనేక నూతన భావములతో తేజిల్లుచు యధాగ్రహుగు క్షత్రియ రూపముతో కళకళలాడుచుండును. ఎంతయార్పు, మొదట కంటె ఎంత భేదము!! విద్య నేర్చి, భాష నేర్చి పటాలపు పూర్వ చరిత్ర నేర్చి ఆరోగ్య మార్గములను నేర్చి గాయములకు ప్రభుపట్టిల కట్టుట నేర్చి వైద్యశాలా క్రమము నేర్చి, భరత ఖండమందు గల హద్దులను, ధేశములను, జాతులను, అంగులముఖ్యముగా తాను యుద్ధమునకు డికోనవలసివచ్చునట్టి జాతులపూర్వోక్త రముల విని, తన కెన్నడువరకములు, బిరుదులు, మెచ్చులు, వచ్చు నా యని ముచ్చటబడుచు, రావేమో యని రత్నపడుచు, కొం చెకొంచెముగ భూగోళ శాస్త్రములోను, దేశచరిత్రలలోను, తన పురాణములలోను, దినదినముగ హెచ్చుప్రసేతమును సంపా దించును. సంపూర్ణాంగ్యము; స్వంతముగా నంట నేర్చుట; ఒంటరినమునకు, శత్రువులకు జడియక ఎండవానలకు దీయక, పంచభూతముల నెదిరించగల వైద్య సాహసములతోను, లోకజ్ఞానముతోను, ఒకవిధమగు స్వాతంత్ర్యాభిమానుడై, అహంకారము గలవాడై, తానెన్నోకని తీసిపోవువాడు కాడని పూర్ణమగు ఆత్మవిశ్వాసము నిర్భయము గలవాడగును. ఇప్పు టికి నిజముగ బిగపురుషుడగును.

ఈ మార్పు లన్నియు పైనిక శిక్షావిధానములో నారి తేరిన ప్రతిపైనికునికి సామాన్యతలజుములు. ఆరూపములు మొదలు పన్నెండు మాసములవరకు పైనిక విద్యలను నేర్చుకొని ప్రవీణు డై నేమిట్లుట, ఒక నాడు పటాల మందరిఎదుట తన పటాల నాయకుని, రాజరాజేశ్వరునికి ఎల్లప్పుడును విశ్వాసము

లతో తన శక్తికొలది సేవచేసి జ్యోతిర్భక్తులను పాలించెదనని తన మతవైవసాక్షిగ బాసచేయును. ఆనాడు నిజమగు పూ ర్ణమగు యోధుడగును. ఇంతటినుండి యుద్ధమునకు పోయి పోరుజేయుటకు రగినవా డగును. ఆశ్వదశములోవా డైనను, ఫీరంగిదశములోవా డైనను, పదాలి బలములోవా డైనను, సామాన్యముగా కట్టుదిట్టములు హాళిదాలు, సాధకభాధకములు, గౌరవములు, దండనలు అన్నియు సమానమే. సంపూర్ణముగ సాంగ్రామికవిద్యల నేర్చి, హాని పంటపండితే, నెచ్చటికో ఏ పతాను యుద్ధమునకో పంపబడును. అనగా రైలు, బండి పడన, కాలినడక ప్రయాణము, నూతన దిశ కేగుట, తానెన్నడు, కని విని, ఎటుగని భావలు ప్రజలు, దేశములు, పట్నములు, పల్లెలు, కొండలు, గుహలు, అడవులు, ఎడారులు, నదులు; జాడ్యములు, మకాములు, వస్త్రరా అన్నియు నవీనములే. ఆశ్చర్యకరములే, అనుభవజనిత ప్రబోధన కారణములే. ఆ నూ తన పరిస్థితులను కన్నులతో చూచుచు, చెవులతో వినుచు, బుద్ధితో గ్రహించుచు, మనస్సుతో ఊహించుచు, మార్పుల చేంచుచుండును. ఇవన్నియు తన శరీర చిత్తవృత్తులలో గలిగిడి మార్పులు.

పటాల సగరములో నున్న పుష్పాను జాగ్రత్తగా నిర్మించ బడిన గృహములు, ఆహార విశేషములు, పూజామందిరములు, పట్నవాసము, ఎండ గాలి వాననుండి రక్షించెడి గదులలో నివా సము, సౌఖ్యము, దొరకును, గాని శత్రుదేశములో జాతినుతే భేదములప్రకారము తన అలవాటుప్రకారము, వేరువేరు భోజన వసలి మదురుట మర్లభము: నివాసము దొరకదు. ఒకరి కొకర ప్రాణములతో కూడ సహాయ మొనర్చుకొనవలెను. యుద్ధం యులో రాజభక్త దేశ సేవ పటాలగౌరవము అందరికి ఒక్కటే అందరికి శత్రువాక్కంటె: వీనిని సంహరించి వాటిని రక్షించ వలసిన విధి అందరికీ సమానమే. వయోభేదమును, ఉద్యోగ భేదమును, వర్ణభేదమును, మామూలుగాగల భేద కారణము లన్నియు రూపుమాయము. గనుక సాంఘికభావము, ఆత్మగౌర వము, పరస్పరానురాగ జాతిమత వర్ణ భాషా దేశ కాలభేద రాహిత్యము, వైద్యకైర్యసమరసాహస వైరాగ్యపోషణము ఇవన్నియు తలవని తలంపున ప్రయత్నము లేకనే ఒక్కమా రుగ వాటంతట అవి గట్టిగా పట్టుపడును.

ఇంతలో, భరతఖండమున కావల అనేక వందల మైళ్ల దూరమున, అపారమగు సముద్రమున కావలండు ఏ చీనా, ఆఫ్రికా, పారశిక అరబ్బీ దేశములలో నోయున్న శత్రువులవై దాడివెడలవలసి వచ్చునని, సముద్రయానము, ధూమసాకా ప్రయాణము, సాగరవైత్యజాడ్యము, తటస్థించును. వీటిన్నె డును చూచియుండ డిపైనికుడు; వినియుండునేగాని, ఈ నూ తనానుభవములు, సృష్టివైభవముల విపులముగ జూపుచు వింతయగు భావముల కల్పించును. నవీన శీతోష్ణస్థితులు, కని విని ఎరుగని రూపులేఖలు, అలవాట్లు, ఆహార వ్యవహారములు గల జాతులు, దేశములతో పరిచయము గలుగుటచేత మరెంత బుద్ధి వికసించి విశాలదృష్టి ఏర్పడును.

పోట్లు కష్టము.—కాళహస్తికిరమాభట్ల పల్లెకు 9 మైళ్లు ఉన్నది. వైవల్లప్రక్కన కనబాకాసరం వున్నది. కాస రం మజరా గ్రామాదులు చాలా ఉన్నవి. పెండ్లిజాబు పరదేశ మునుండి వచ్చినయెడల పెండ్లి అయిపోయిన తర్వాత వచ్చు చున్నది. చనిపోయి కర్మాంతరములకు వ్రాసినయెడల కర్మాంతరము అయిన తర్వాత ఖండితముగా చేరుచున్నది. ఈ కారణములవలన ఈకాసరం చిరకా గ్రామాదులవారు బంధుద్వేషులయినజే గాక వ్యాపార వ్యవసాయ పాత్రు శాచున్నారు. గవర్న మెంటువారు కాళహస్తి 9 మైళ్లలోనుం దుకాసరం గ్రామములో బ్రాంచిపోట్లు నిర్మించి, సదరు ఇబ్బం దులను తొలగించి రక్షించ ప్రార్థితులు.

సర్వతేలు విషనంబిని (రిజిస్టరు)

ఏడుచువచ్చువారు. నవ్వుచు బోదురు. గుణము లేనియెడల 100 రూపాయలు యినామివ్వ బడును. ఒక అడా ప్లాంపు పంపిన సాంపిలు సాకల్ ఉచితముగా పంపబడును. వి.ఎ.ఎస్. పాణి, గి. ఇరుళప్పక వీధి, మద్రాస్.

జర్మనీలో కట్టుకొని వలగు వలదని ఆఫ్రికా టర్కీ బల్గేరియాలు వెనుకకు లాగుచున్నను జర్మనీ ఉరుకుపీరువలె ముందుకుపోయి మిత్రమండలి సమరాగ్నిలోపడి మాడుచున్నది. పాపము. వారి కర్మ మట్లు వారి నీడ్చుచున్నది గాబోలు.

విషయానుక్రమణిక.

జాబులు	2
శ్రీవిద్య, సమకాలికాభిప్రాయములు	3
హాళిబడు, యోధుడు, మార్పులు, ఫలములు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధానవ్యాసము	
దేశద్రవ్యరియగు నిధి, సి. వి. డి వ్యయము	6
మృదాసుఖ్యానికి మనకంఠ తోడైనది	7
విరోధాసంగ్రహము	
విదేశాంత్రీవార్తలు	8
దేశీయతంత్రీవార్తలు	9-10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు	11-12
ఆర్యులగుంతులకారు	13

స్థానిక వార్తలు

(౧)

జరుగబోవు సంగతులు.

సెప్టెంబరు 24 తేదీ ఆదివారము.

పాటకచ్చేరి, ఎగ్మూరు సా. 4 గం. నందనూరు చరిత్రము, తిరువల్లికేసేరి సా. 4 గం.

వెంకటరెడ్డి:— ఫోటోస్టేషను, గడవిడకేసు దావా

దారు వెంకటరెడ్డిగారికేసు 27 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడుటచే దసరా సెలవులలో స్వగృహమునకు పోజాలకపోయెను.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మ సమాజము.

అజ్ఞాపిల్లవీధి 97వ నంబరు ఉపాసన మండలమున రేపటిసాయం కాలము 6గంటలకు స్వామి బ్రహ్మనందగారు ఉపాసనజేసి ద్రవిడభాషలో “బుఘలనుతమును” గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

ప్రయాణములు:— రిజిస్ట్రేషను జనరలు ఇనస్పెక్టరు సి.ఆర్.ఎమ్. స్పినిడోగారు ఈగోడ్డనకును, మరుసాము తూర్పురాజుగారు వాల్తేరునకును, పోస్టుమాస్టరు జనరలు గారు దుడకమండలమునకును నిన్నటి దినమున ప్రయాణము జేసిరి.

శిశుచాత్య:— బ్రాడ్వేనందలి వెస్టినుభర్తి సమీపమున నిన్నటి ఉదయము 7 గంటలకు క్రొత్తగ జన్మించిన యొక శిశువు చంపబడి పడవేసి యుండెను. పోలీసువారు కేసు నశ్వేషించుచున్నారు.

మదరాసు సంఘసేనా సమితి:— రా బో వు

సోమవారమునాటి సాయంకాలము 5వ గంటలకు కెల్లెటు మండలములో డాక్టరు టి. ఎమ్. నాయరు ఎం. డి. గారు “సంఘసేన” గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. రావుబహద్దరు టి. విజయరాఘవాచారియరు ఎం. ఏ. గారు సభాధిపత్యమును వహించెదరు.

పోలీసు బహుమతులు:— ఒక హత్యకేసులో

బాగా పనిచేసినందులకు మైలాపూరు పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు కె. రంగస్వామి అయ్యంగారు గాకి రూ 50 లును, హెడ్ కనిస్టేబుల సదాశివరావుగారికిని వాసుదేవరావుగారికిని రూ 15 లును దేవరాజులుగారికి రూ 10 లును కనిస్టేబుల నరేశ్వరనకు రూ 5 లును బహుమతిగా నివ్వబడెను.

వైక్వారుగారి కాలిధ్య మొసగుట:— మద

రాసు నివాసులును, హరిద్వారము వర్తకులును అగు ఎ. అహ్మద్లీగారు నిన్నటి సాయంకాలమున బరోడా వైక్వారు తమ్ముడు శ్రీమంత్ సంపాదరావు వైక్వారుగారి కాలిధ్య మొసగిరి. అనేకమంది పురవాసు లాహ్వనింపబడి విందున కేగిరి. ఆసమయమున అతిథికోక వెండిపూలసజ్జా బహూకరింపబడెను.

చెన్నపురాంధ్ర సభ; 14 బ్రాడ్వే:— క్రింద

టి యాదివారమునాడు సభా నిబంధనల నేర్పరచుటకు వై సభవారు సభా భవనమున సమావేశ మైరి. ఆ దినమున కొలదిగా మాత్రమే పని జరుగుటవలన తక్కిన పని రేపటి దినము జరుప నిశ్చయింపబడినది. కావున రేపటి దినము (24-9-16) సాయంకాలము 3 గంటలకు సభా మండలమున తక్కిన పని జరుపబడును.

యూనివర్సిటీ కమిషను:— విశ్వవిద్యాలయ

యన్వేషణప్రకారము ఈ క్రింది విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు వచ్చే సోమవారము 12 గంటలుమొదలు 5 గంటలవరకును పాల్గొనునందలి వికటోరియా కాలేజిని పరీక్షించి మరునాడు కలికట్టునకు బోయెదరు. కమిషను సభ్యులు. మార్కుహంటరు (అధ్యక్షుడు.) మేకేయిలు, విలియమ్ మెప్పసు, సి. ప్రివాట్ ఎమ్. ఆర్. మెనసు, పద్మనాభరావుగారలు.

ప్రాతనరస్థుడు; భయంకర పురుషుడు:—

హంటుగోడ్డు పోలీసువారి పరిశీతులలోనున్న ఇయకా నూ అను ప్రాతనరస్థుడు తన నివాస స్థానమును చీపు వెలిడెన్సి మేజిస్ట్రేటుగారికి తెలియజేయవలసిన సబ్ ఇనస్పెక్టరు కృష్ణనాయరుచే పట్టుబడి పోలీసు కోర్టునకు గొనిపోబడెను. న్యాయాధికారిగారు వానినేరమును గుఱించి యడుగగా “అయ్యాయలచలి వేగము నన్ను జెయిలులో పెట్టించెడి. లేనియెడల పోలీసు ఉద్యోగివైన పాదచివేసెదను.” న్యాయాధికారి వానినేరము స్థిరపచి ఒకమాసము సాధారణ శిక్ష నిధించెను.

దొంగలు తగవులాడుకొనుట:— డల్లియు. ఇ.

స్థితకంపెనీ కొట్టుకాచువానితో నాయ్నా యను ఒక జట్కావాడు తగవులాడి వానిని కొట్టినటుల కామియేడుగారి విచారణ కోక కేసువచ్చెను. ఇదివరలో జట్కావాడును ఆ కాపువాడును సఖ్యముగా నుండికంపెనీలో నుత్పత్తిచేయబడిన సారాయి సీసాలలో నీ రెక్కించి భద్రముగా మూతవేసి రాత్రి ఆ సీటిని ద్రాగుచుండెడివారు. రెండువారముల క్రిందట నా కాపువాడును పిల్లిలును ఆ నీరంతయు త్రాగివేసి జట్కావాని కేమియు నుంచకుండుటవలన నిటుల జరిగెను.

మైలాపూరులో దొంగతనము:— ఒక విలేఖకు

డిటుల వ్రాయుచున్నాడు:— ఈ మధ్య రెండు దినములు వరుసగా కన్నములు పడుటచే మైలాపూరు నందలి మోదా వీధిలోనివా రందఱు మిగుల భయకంపితులుగా నుండిరి. మరి యొకనాటి రాత్రి పలాంతోపులో మరియొక చోర పోయినది గాని అదృష్టవశమున వెండిబంగారములు నోటు కాగితములు నగదుగల టేబిలుబల్ల వాచొంగ జూడలేదు. గత 20 సంవత్సరములనుండి ఈ వీధిలో నింతభయ మెప్పుడును కలుగలేదు. మ్యూనిసిపలు వారు రాత్రి ఒంటిగంటవేళపుడు చీపముల

వార్నివేయుచున్నారు. అదియే దొంగల కదను సమయము గనుక చీపములు తెల్లవారలించి పోలీసువారిని బాగ రూతులుగా నుండ హెచ్చరించెదరు గాక!

వాసంత గ్రంథనిలయ ప్రారంభ మహోత్సవము:— సెప్టెంబరు 21-న తేదీని బాన్సుకొనులో జరిగిన వాసంత గ్రంథనిలయ ప్రారంభ మహోత్సవము కడు రవ్యముగ జరుపబడెను. ఈపుస్తక మండల మంతయు కడు సుందరముగ మహాత్ములయిన గోకలే, నాగోడీ, బిసెంటు, తిలక్, పాల్ మొదలుగాగలవారి చిత్రపటములచే నలంకరింప బడినది. ఆంధ్రయవకులు అన్ని కళాశాలనుండి యత్కుతానూ తో నిచ్చుటకు విచ్చేసి సభను అలంకరించి యుండిరి. అగ్రాస నాధిపతిగారు గాకమును సే మండలమంతయు విద్యాగృహచేతను వైశ్యవలావతంసులచేతను నిండి యుండినది. అగ్రాసనాధిపతిగారియిన మ.రా.శ్రీ. గాడిచెల్లహరిసర్వోత్తమ గాపుగారు విచ్చేసిన వెంటనే వారిని సన్మానముచేసి లోనికి తీసి కొనివచ్చిరి. తొలుదొల్ల సంస్కృతప్రాధ్దన సుగీతము మొదలగునవి సభ్యుల హృదయముల నలంకరింపజేసినవి. తరువాత కార్యదర్శి గంభీరవాక్యములతో ఆంధ్రయవకుల పురోభివృద్ధికై స్థాపింపబడిన యాపుస్తక మండలస్థాపనము, అభివృద్ధి గురించి రిపోర్టుచదివి పీఠులకు విందోసరించెను. ఒక యాంధ్రోపన్యాసకుడు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిని గురించి సభ్యులకు ఆనందదాయకముగ నుపన్యసించెను. అగ్రాసనాధిపతిగారు మిక్కిలి చమత్కారముగను రసవంతముగను ఆంధ్రపుస్తకాలయముల వలన అభివృద్ధినిొందుమాగ్గుముల గురించియు ఆంధ్రప్రబోధము గురించియు ముచ్చటించిరి. వారియపన్యాసము వినినవారందరికి దేశమునకయి పాటుబడవలెనని యొక నూతనశక్తి యద్య మించినది. వారు ఒకఘంటకుపైగా నుపన్యాసము నిచ్చిరి. వారు దేశోద్ధరణమునకు ప్రతిష్ఠాపనా పరిపర యావశ్యకంబని నొక్కిచెప్పుచు గ్రంథాలయోద్యమము నుద్దేశించిరి. తదనుగుణముగ నాంధ్రదేశముం దెల్లెడను ఏదోవిధమయిన ప్రతిష్ఠాపనలు నిర్మితములగుట నాలోచించి రాష్ట్రపురోభివృద్ధికిభాషాభివృద్ధికి పాటుపడు చుండుట ప్రత్యాంధ్రుని ముఖ్యకర్తవ్యంబు అనికార్యదర్శిగారు మావేర వ్రాయుచున్నారు.

ఆయుర్వేద వైద్యకళాశాల.

కలాశాలాధ్యక్షులు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలచార్యులవారు మాకు ఈక్రిందిరీతిని వ్రాయుచున్నారు.

తమప్రతికయందు ఈనెల 5-6-8-11 తేదీలలో చెన్నపురి ఆయుర్వేదకలాశాలా విషయమై ప్రచురింపబడిన లేఖలను జూచినాను. 18 నుండి విద్యార్థులు సంతకముజేసి పంపిన అర్జీవిషయమై కలాశాలా ఆలోచన సంఘమువారు విచారించి నారు. అట్టివిచారణలో విద్యార్థుల నడవడికను గురించి యథాస్థ్యమని వారికి తోచినప్రకారము తీర్మానము జేయబడినది. విద్యార్థులచే అర్జీలో కనబరచబడినట్టియు తమప్రతికలో వివరింపబడినట్టి యితరకొరతలు నిజమైనవా కావా యను నశ్యమును గురించి లేమకు వ్రాయుట అవసరము.

విద్యార్థులును తిట్టుట కొట్టుట కలదని వ్రాసిన యంశమును గురించి మాత్రమే యిపుడు తమకు వ్రాయుట అవసరమని తలచి అట్టిమాట సర్వావధ్యునియు కల్పితమనియు అట్టి యాచార మెన్నడు కలాశాలలో లేదనియు తమకు దెలుపుచున్నాను.

మరియు దీనికి ముఖ్యకారణమని తొలగింపబడిన వారులుగాక మిగిలిన 14 గురు విద్యార్థులును క్షమాపణ ప్రత్రులును పంపుకొని కళాశాలలో జేరి మామూలు ప్రకారము విద్యాభ్యాసము జేయుచున్నారని కూడ దెలుపుచున్నాడను.

ప క ట న

రాజమహేంద్రవరం ఖాజీవీధియందు కాపురముగల గాడేపల్లి జగన్నాథంగారి కొమారుడు సూర్యనారాయణ అను పిల్లవాడు సుమారు 9వండ్లు వయస్సుగలవాడు. వాడు రోజులుగా ఇల్లుతప్పి మదరాసు నందున్నాడు. వానిబంధువులు ఎవరైనను వానిపోకడ నిట విచారించి తెలిపికొననగును.

మేనేజరు,
ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రపత్రిక

1916 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 23-వ తేది
శనివారము.

దేశ ద్రిమ్యురియగు నిధి

నిలుకడ లేక చోటినుండి చోటికి దిరుగుచు నే
కొక్కడ లేక పొక్కొక్కడ కాన్పించు మానవుడు
ఉపయోగకరంబగు పనిచేయువాని వ్యర్థుడని
లోకమనుకొనుట సహజము. కాని నిజమాలో
చించగా కాలప్రవాహము సాగినట్లైతే తిరిగి పని
చేయు వ్యర్థుడయే యెల్ల విధముల ఫలవత్తమ వ్యర్థి
యగుచున్నదనుట స్పష్టము కాగలదు. తిరిగి పని
చేయు వైద్యాలయములు ప్రజల ప్రాణారోగ్య
ములను కాపాడుటకు సాధనములగుచున్నవి. తిరిగి
ఉపయోగించి భోధచేయు భోధకులు ప్రజలలో
విజ్ఞాన వ్యాప్తికి మూలాధారు లగు చున్నారు.
తిరిగి ఇంటి యింటికిని గ్రంథములను చేర్చుగల
గ్రంథ భాండాగారములు ప్రజల విద్యా పరిశ్ర
మకు ప్రబల సహకారులగుచున్నవి. పాశ్చాత్య
దేశములలో విశ్వవిద్యాలయములు గూడ నైలు
బండ్ల నెక్కి ప్రయాణముచేసి ప్రజానభోధ మొన
రించు చున్నవట. ప్రజాభివృద్ధి కొరకు ప్రము
ఖులు చేపడినము తమస్వప్రయత్నములను ప్రజల
నింక గుర్తుములవ్వకు తీసికొని పోయినంగాని
నానికి పూర్వము కలుగునట్టి యదాత్త పరిస్థితి
యేర్పడుటలేదు. ఈరహస్యమును కనిపెట్టి మైసూ
రు ప్రభుత్వమువారు ప్రజలలోమితవ్యయత్నమును
పురికొల్పు నుద్దేశముతో వారు అప్పుడప్పుడు నిలు
నచేసి కొనగల స్వల్పద్రవ్యమును దాచియుంచి
గొప్ప మొత్తము నొనర్చు నభిప్రాయముతో దేశ
ద్రిమ్యురియగు నిధిని స్థాపించి తలపెట్టినారు.
ఇప్పుడు సామాన్యముగా మన దేశమునందు వ్యా
పించియుండు సేవిగర్భభ్యాంకు పక్షతియే దీనికిని
సమన్వయంబగుట. కాని ఇందులో విశేషమేమి
యనగా ప్రజలు తపాలా కార్యస్థానమునకుబోయి
ద్రవ్యము కట్టుటకు బదులు తపాలా కార్యస్థానము
వారు ప్రజలవద్దకు పోయి ద్రవ్యము సంగీకరింతు
రు. ప్రజలు తపాలా కార్యస్థానమునకు పోయి
ద్రవ్యమును మరల తీసికొనుటకు బదులు తపాలా
కార్యస్థానమువారు ప్రజలవద్దకు విచ్చేసి ద్రవ్య
మును ఇచ్చి పోవుచుండురు. ఇప్పుడు సామాన్య
ముగా నాలుగకాలకు తక్కువ కట్టుటకు
రాదు. తక్కువ తీసుకొనుటకును రాదు.
ఈ దేశ ద్రిమ్యురిని నిధికి ఆణా
అణాగాకట్టవచ్చును. ఇందులోనుండి అణాఅణాగా
పుచ్చుకొనవచ్చును. అణా అణాలు చేర్చుట అణా
అణాలు పంచిపెట్టుట సాధారణ కార్యమౌ ఎట్లు
ఇది నిర్వహించ నగునని ఎవ్వరును ఆలోచింప పని
లేదు. పన్ను వసూలు చేయుటలో ప్రభుత్వముల
వారు వైసలు వసూలు చేయుచుండ లేదా. అంత
కంటెను ఎందులో కనీసతరమగు పని యేమి కలదు?
మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తగిన ఏర్పాటులను
చేయనే యుపక్రమించినారు. ఒక్క సంవత్సర
కాలము బెంగళూరు పట్టణమునందు మాత్రము
ప్రయోగ మొనర్చి చూడ నిశ్చయించినారు. ఈ
దేశ ద్రిమ్యురి నిధియొక్క కార్యాలయము బెంగ
ళూరు జిల్లా సేవిగర్భ భాంకు కార్యాలయమునందే
యుండ గలదు. ఆ కార్యాలయాధికారియే ఈ
కార్యాలయమునకును అధికారిగా నుండగలడు.
అతనికి లోబడి ద్రవ్యగ్రాహి యను నుద్యోగము
దేర్పడ గలదు. అనంతరమునట్లు ఈ హోదా
యద్యోగములు ఎక్కువగా నియోజితములు కా
గలరు. ద్రవ్యగ్రాహులు ప్రత్యేకము ఉపాధులు

కలవారై యుందురు. దీప్యూటి కమిషనరుగారి
హస్తాక్షరితో వీరికి సన్నదు లొసగబడును. దీప్తి
కమిషనరులే ద్రవ్యగ్రాహు లేయెదినము లేయే
పేటలకు పోవలసినదియు నిర్ణయించి ప్రకటింప
గలరు. ద్రవ్యగ్రాహి తనకు నియమితమైన దినము
లలో నియమితమైన కాలమున నియమితమైన విధు
లలో ఈ నిధియందు లావాదేవీలు జరుప నెంచు
వారి గృహములకు పోయి సంచారముచేసి రాగ
లను, అతడు కార్యాలయములకు, కర్మాగారము
లకు, వివణాంగణములకు ఇతర జనసంక్లిష్ట స్థలం
బులకు నిర్ణీతకాలమున బోయి చుట్టి వచ్చుచుండ
గలడు. అతడెల్లప్పుడు సర్కారువారి ముద్రతో
నొప్పుపెట్టెను తీసికొని రాగలడు. పైకి మందులో
పడవేయుటకు మాత్రము రంధ్రముండును. తాము
వేయ దలంచుకొనిన ద్రవ్యమునకు అతనివద్ద రసీదు
పుచ్చుకొని చందాదారులు ఆ పెట్టెలో మొత్త
మును పడవేయవలయును. ఈ నిధిలో తాము
ఉంచిన ద్రవ్యమును తీసికొనవలసి యుండుచో
అందుకని ఏర్పడిన దరఖాస్తు న మూ నా ను
పూర్తిచేసి ద్రవ్యగ్రాహిగారి చేతి కియ్యవలెను.
వారు మరియొక పర్యాయము విచ్చేయునప్పుడు
తెచ్చియిత్తురు. మిక్కిలి యవసరముగా కావలసి
యున్నయెడల పదిరూపాయల లోపలి మొత్తము
లను వెంటనే యిచ్చివేయుదురు. రెండు రూపా
యలకు నెలకొక దమ్మిడిచొప్పున మైసూరు ప్రభు
త్వమువారు వడ్డీవర్పరచియున్నారు. ద్రవ్యగ్రాహు
లవలన మోసములు జరుగకుండుటకు గాను తీసి
కొనదగిన జాగ్రత్త తీసికొనుటకును మైసూరు
ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు లొనర్చినారు. నియ
మితులకు కరగరాహుల నామధేయములను మై
సూరు గెజెట్టులో ప్రకటించుటకాక ఆయాప్రాంత
ములకు సంబంధించిన బహిరంగస్థలములలో ప్రక
టించుటకును ఏర్పరచినారు. మైసూరు ప్రభుత్వ
మువారు తలపెట్టిన ఈ కార్యము ప్రవృత్తి పక్ష
మనుట కేమాత్రమును సందియములేదు. బీదసా
దలు సామాన్యముగా విశేషద్రవ్యము నిలునచేసి
కొనలేరు. నిలువచేసికొనినను దూరప్రయాణము
చేసి తపాలా కార్యస్థానములకు చేర్చి రాగలుగు
నంతటి యోషిక గాని అనుకూలము గాని విజ్ఞా
నముగాని కలవారును గారు. వీరున్నయెడకు బోయి
యెవ్వరైనను ద్రవ్యముతీసికొని దాచునెడల అప్పు
డప్పుడు కొద్దికొద్ది మొత్తములను వీరు దాచుకొన
గలుగుదురనుట మాత్రము తక్కువ. ఏ బొమ్మ
లాట కుడ్డేశంపబడిన అణాయో ఏ లాటరు చీటికి
నుడ్డేశంపబడిన బేడయో ఏ త్రాగుడున కుడ్డేశంప
బడిన పావలాయో సామాన్యముగా నీ దేశద్రిమ్యురి
నిధిలోనికి చేరిపోయి స్వంతగానికి కాలాంతరమున
పెద్ద మొత్తముగా చేతి కందుటకు నీ నవీన వ్యర్థి
చే సాధ్యము కావచ్చును. ఈ సాధ్య సమస్య
నాలోచించి యుపక్రమమును సాగింప నిశ్చయిం
చిన మైసూరు ప్రభుత్వమువారు కొత్త పొంత
త్రొక్కుటలోను మహాఫలంబు నియ్యగల పొంతనే
త్రొక్కుచున్నారనుట తక్కువ. ఈ ప్రయత్నము
సఫలమై విరివిగా వ్యాపించి మన కెల్లరకును
మార్గదర్శకం బగును గాక యది కోరుచున్నాము.

సి. ఐ. డి. వ్యయము.

మన ప్రతినిధి శా॥ మీర్జా అసో-అప్రె హాఫ్
గారు కడచిన మార్చిమాసమున ఇండియా శాసన
సర్వాణ సభలో నొక చక్కని ప్రశ్న నడిగిరి.
ఏయే రాజధానిలో ఎంత యెంత ద్రవ్యము
సి. ఐ. డి. శాఖపై అనగా గూఢచారుల శాఖపై,
వ్యయమగుచున్నదో తెలుపవలసినదని కోరిరి.
అందుకు ప్రత్యుత్తరముగా మన ఇండియా ప్రభు

త్వమువారు ఇటీవల నొక ప్రకటనను వెలువరచి
నారు. ఈ ప్రకటన వెలువడుట కింతకాలము పట్ట
నదను విమర్శ యిచ్చుట మనల నెదురవలసిన పని
లేదు. ఏల యన ప్రకటితమైన లెక్కల పరిశీలనయే
ఈ సమస్యయందు ముఖ్యతముము. లెక్కలను బట్టి
చూడగా సి. ఐ. డి. శాఖకు 1904-5 లో నగు
చుండిన వ్యయము కొంచెముచుగా గణించవలసిన
స్థితియందే లేదు. నాడు ఇండియా యంతటికిని
వ్యయము లక్ష డెబ్బదియైదువేల ఆరువందల ఆరు
వదిపదురూపాయలు. పదిసంవత్సరములగునప్పటికి
ఈ సంఖ్య మహద్భూతముగా మారిపోయినది.
1913-14 లో రు. 12,00,104 లుగా కానవచ్చు
చున్నది. ఏమీ! పది ఏండ్లలో ఏడురెట్లు ప్రవృ
ద్ధియో? మన ప్రభుత్వమువారి ఇతర కార్యశాఖ
లలో నీ విధపు టభివృద్ధి మరి యెచ్చుట వైనను
కానవచ్చుట గలదా? విద్యావ్యయము ద్విగుణీకృ
తంబగుట మహాసాహసప్రవృద్ధిగా దోచుచున్నదే!
పారిశుధ్యమున కగు వ్యయంబును నెన్నియోరెట్లు
పెరుగలేదే! ఏమియులేనిదే గూఢచారుల హడావు
డికిమాత్ర మింతేలవ్యయ మొనర్పవలసిన పనికిలిగి
నది. సమయా సమయము లెక్కడను లేకపోవు.
తాత్కాలికావసరంబులు జనింపక యుండవు.
అట్టి వేళలలో నొక కొంత యెక్కువగా గూఢ
చారులకై యెన నెక్కువ వ్యయము పెట్టినామని
నను ప్రజకు భీతికారణముండదు. కాని పదియేం
డ్లలో క్రమానుగతముగా గూఢచారుల వ్యయ
మేడు రెట్లుయిపోవుట యెట్టివాడికిని భయావహం
బయి లోపకపోదు. హైందవభూమిలో సి. ఐ. డి.
వారు చేయునట్టి పని నెరుంగని విదేశజాతీ లెక్క
లను చదివినప్పుడు హైందవప్రజలు వచ్చివొంగ
లు దోపిడిగాండ్రు అయిపోయి యుండవలెనను
ననుమానము వారలకు అంకురింపకపోదు. ఈ
దేశమునందలి నేరముల లెక్కలను దీసి చూచిన
యెడల నేరములు కడచిన పదియేండ్లలో ఏడింత
లు కాలేదనుట స్పష్టముగా విశదము కాగలదు.
హైదరాబాదు దుర్గాధిపతులవలన గూఢచారుల
హడావుడి హెచ్చినదను నపవాదమునకు కారణ
ము లేదనుట తేటపడగలదు. అంతదూరము శ్రమ
తీసుకొనువా రుండవలయునే. అయిన ఏల గూఢ
చారులవ్యయ మింత హెచ్చిపోయిన దందురేమో.
ఎచ్చెటెచ్చట నెక్కువగా హెచ్చియుండునదియు
పరిశీలించితిమేని కారణము బయటపడ గలదు.
బంగాళ మివిషయమున సగ్రహాసమును స్వీక
రించినది. 1904-5లో అచ్చట సి. ఐ. డి. శాఖకు
గా ను ఏ బ డి వే లు ర మా రమి వ్యయ
ముండినది 1914-15 లో నయ్యది నాలు
గున్నరలక్ష యైనది. అనగా లొమ్మిది రెట్లు
పెరిగినది. 1914-15, 1915-16 ల లెక్కలు ప్రక
టితమైనచో నికను నెట్టి చిత్రములు బయలుపడు
నో మనమేమి యెరుగుదుము. బొంబాయి రెండవది.
అచ్చట 1904-5 లో వ్యయము రు. 58,415 లు.
1913-14లో రు. 2,13,039 లు. అన్ని పరగణాల
కంటె విచిత్రమైన చిత్ర కలది మన పరగణా!
1904-5 వ సంవత్సరమున మన పరగణాలో సి.
ఐ. డి. శాఖయే లేదు. అనగా నాడిచ్చుట గూఢ
చారులపై ఒక్కదమ్మిడి వ్యయముచేయబడుచుండ
లేదు. 1911-12 నకు వచ్చునప్పటికి ఇచ్చట 26గురు
అధికారులును 52 ఉద్యోగులును ఆ శాఖలో నే
ర్పడి యుండిరి. వ్యయము రు. 1,12,833 లును
యుండెను. 1913-14 లో కొంచెము హెచ్చుదల
కానవచ్చుచున్నది. మొదట నేమాత్రమును గూఢ
చారుల పనికి నవకాళ మియ్యని ఈ పరగణా
ఏడెనిమిదేండ్లలో లక్షలకొలది వ్యయము వారి
కొరకు చేయవలసి వచ్చుట వినువారలకు

విపరీతముగా నుండక పోదు. అయిన నేమి చేయనగును? ప్రభుత్వాధికారులకు ఏ ఏ రాజధానులపై రాజకీయానుమానము కలిగినదో—బర్మా తప్ప నితర పరగణాలమీద నన్నిటిమీదను ననుమానము కలిగినదనుటను లెక్కలు పిరవరచుచున్నవి—ఆయా రాజధానులలో నెల్ల ఊరక వ్యయము పెరిగిపోయినది. ఈ యనుమానములవలన మహా నిరపరాధులు గూడ నెంతటి కష్టము లందుచుండినది ఎంతటి యవమానముల పాలగుచున్నదియు అప్పుడప్పుడు ఎన్ని యోవిధముల ప్రకటితమగుచునే యున్నది. ప్రభుత్వాధికారులు తగిన జాగ్రత్త పుచ్చుకొనవలయునట నిజమే కాని విపరీతాను మానములకులొనై విపరీత వ్యయములను పెంచుట మాత్రము న్యాయము కాదు. పదియేండ్లలో ఏడురెల్లు పెంచుట ఎట్టి విపరీత స్థితిలోను సంతృప్తికరము కాదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు లోబడిన ప్రత్యేక సి. ఐ. డి. ఉద్యోగుల లెక్క ఇందులో చేరలేదనిన యెడల ఏడు రెల్లు కాదిది. ఇంకను హెచ్చునట విదితము. ఇట్టి హెచ్చుదల ఎప్పుడైనను విశేష క్లిష్టపరిస్థితిలో అవసరమైనను వెంటనే తగ్గిపోవలసినదిగా నుండును. సంవత్సరముల తరబడిగ నిలిచి యుండగినది కాదు. క్లిష్టపరిస్థితి, అందులో మహాసామాన్య భక్తియుతంబగు హైందభూమిలో, 'నావిష్టుః పృథివీపతిః' అని రాజును దైవముగా గణించు భరతఖండములో, బహుకాలముండుననుట కల్ల. బహుకాల మున్నదని ఏ పరిపాలకుడును అంగీకరింపజాలడు. హాండిజ ప్రభుత్వములయొక్కయు శ్రీపంచమ జాడ్జిచక్రవర్తి యొక్కయు ప్రేమాపూర్వక వాక్పూనున సారథములే హైందవ భూమియొక్క నిరంతర శాంతతత్త్వమునకు సాక్షిభూతము లయియున్నవి. అట్లుండియు ఏదో ప్రత్యేక పరిస్థితులలో నేర్పడిన మహావ్యయ శాఖను ఇంకను నట్లేయుంచుటయే యన్యాయము. ఇంకను పెంచజూచుట అంతకంటెను నన్యాయము. కావున ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఈ సి. ఐ. డి. శాఖ నుపసంహరింప నాలోచింతురు గాకయని కోరుచున్నాము. అధమ పక్షగు ఈ శాఖకు సంబంధించిన వ్యయములైన తగ్గింపజూతురు గాకయని విశ్వసించుచున్నాము. సి. ఐ. డి. కింతవ్యయము కొలదిమంది కొరకేచేయుటచే సామాన్యరక్షక భటులను తగిరీతిని పోషించుటకును అనకాశము తగ్గుచున్నది. లక్షలద్రవ్యమునుట నిచ్చట మిగిల్చినచో పోలీసు శాఖను నింకను నేల వికాసవత్తర మొనర్పగూడదు?

మద్రాసు బ్యాంకు మనకెంత తోడైనది.

మద్రాసు బ్యాంకు విషయమున తదధ్యక్షునకును విద్యాసాగర పాండ్యగారికిని రవుల్కొనిన పోరాట మింకను సాగుచునే యున్నది. 1913-14 వ సంవత్సరమున అంతవరకు జరిగిన కార్యక్రమమును బట్టి విద్యాసాగర పాండ్యగారు రాయల్ కమిషను నేమట సాక్ష్యము నిచ్చుచు మద్రాసు బ్యాంకు పాశ్చాత్య వ్యాపారస్థుల కుపయోగకరమైనదే కాని హైందవుల కుపయోగకరము కాలేదని తెలిపిరి. ఇటీవల మద్రాసు బ్యాంకు అధ్యక్షుడు 1914-15, 1915-16 ల లెక్కలను గూడ జేర్చుకొని పాండ్యగారిచ్చిన సాక్ష్యము తప్పనియు తమ బ్యాంకులో హైందవులకే యొక్కవ యనుకూలములు కలిగినవనియు నిరూపింప జూచుటే కాక అలనాడు పాండ్యగారు చేసిన విమర్శను సమర్థించుకొనవలసినదనియు పంతము చరచిరి. అందుమీదట పాండ్యగారు చర్య

పుచ్చుకొని వ్యాసము తరువాత వ్యాసము ప్రకటించుచున్నారు. మద్రాసు బ్యాంకు అధ్యక్షుడు 1914-15, 1915-16 ల లెక్కలను గూడ తీసికొనుట చేత వానికి సంబంధించిన ఇతర లెక్కలొక కొన్ని సరఫరాచేయవలసినదని పాండ్యగారు కోరిరి. అట్టి సరఫరాను మద్రాసు బ్యాంకు అధ్యక్షుడుచేయ తలచు కొనలేదు. పాండ్యగారు తాము 1913-14 లో చేసిన విమర్శను స్థిరపరచుకొనవలసినదేగాని 1915-16 లెక్కలతో సంబంధము పెట్టుకొన పనిలేదని అతడు ప్రత్యుత్తరము వ్రాసి నాడట! వీరు 1913-14 లంకెలనే వాడవలసియున్నయెడల అతడును తాను వీరిని విమర్శించినప్పుడు అప్పటి యంకెలనేకదా వాడి యుండవలయును. అట్లుచేయక తరువాతి యంకెలనియక తాను వాడమున గెలువనెంచుట పరిహాసాస్పదమని యెల్లరును తలంపక తప్పదు. పాండ్యగారు మాత్రము తమకు గల యాధారములతోనే మద్రాసు బ్యాంకు కెల్లు పాశ్చాత్య వ్యాపారస్థుల లాభాలాభములనే గమనించినదియు వ్యక్తపరుపజూనుకొనినారు. మొదటి వ్యాసమున 1913 వ సంవత్సరము నాటికి మద్రాసు బ్యాంకులో డిపాజిట్లుగా హైందవుల ద్రవ్యమే యొక్కవగానుండినదనియు మొత్తముద్రవ్యములోకూడ నెక్కువద్రవ్యము హైందవులదిగానే యుండినదనియు నిరూపించి హైందవేతరులని లెక్కలలో నమూదు చేయుట చేత అచ్చటియంకె నిచ్చట నిచ్చటి యంకె నచ్చట వేసికొని ఇటీవలి మూడేండ్లలో లెక్కలు కొంతవరకు తమ పక్షము చేసికొనుటకు మద్రాసు బ్యాంకు అధ్యక్షులు ప్రయత్నించిన సూచించిరి. నేడు రెండవ వ్యాసము ప్రకటించుచు అందులో మద్రాసు బ్యాంకువా శాఖల చరితను విపులముగా విమర్శించినారు. మద్రాసు బ్యాంకునకు 1862 వ సంవత్సరమున శాఖ లేర్పడ ప్రారంభమయ్యెను. ఏర్పడిన శాఖలు ఇప్పటికి 16. ఇవి మొనను ఎచ్చట కలవ్రా ఆలోచింపవలెను. అనేకములు రేపు పట్టణములలోనున్నవి. అచ్చటనే పాశ్చాత్య వ్యాపారస్థులు సమృద్ధముగా నుందురు. అచ్చటనే ఎగుమతి దిగుమతి వ్యాపార మంతయును జరుగును. ఇది యెల్లయు రమారమిగ పాశ్చాత్యుల చేతులలోనే యుండుటచేత బ్యాంకు శాఖలువాటికి తప్ప ఇతరుల కెంతో యుపయోగపడవు. ఇక రేవులను దాటి అంతర్దేశములో స్థాపితములైన శాఖల విషయ మాలోచింపుము. ఉదకమండలమున బ్యాంకు ఉపయోగము నందునారెవరు? నీలగిరి తోటలవారు పాశ్చాత్యులు. ప్రభుత్వము మాట చెప్ప బనిలేదు. బెంగుళూరు వైనికానము. మైసూరుకు చెందిన తోటస్వాములకును గనుల స్వాములకును ననుకూలము. వీరును పాశ్చాత్యులే. బ్లాంకోనై నైస్య మున్నంతకాలము దూదివ్యాపార మున్నంతకాలము శాఖ యుండినది. ఇవి పోగా శాఖయు ఉపసంహరింప బడినది. బర్మాపురము గోపాలపురపు రేవు ప్రముఖముగా నుండినయంతకాలము మద్రాసు బ్యాంకు శాఖకు స్థానముగా నుండెను. ఆ ప్రాముఖ్యము పోగానే శాఖయు పోయినది. విశాఖపట్టణము ఇంకనుతగిన రేవు కాదు. కావున మద్రాసు బ్యాంకువారు అచ్చట శాఖపెట్టియు ధీసివేసిరి. ఇరువది నాలుగు జిల్లాలలో పదునెడింట మద్రాసు బ్యాంకు శాఖలు లేనేలేవు. మధుర, తిరిచినాపల్లి, కుంభకోణము, తంజావూరు, సేలము, గూడలూరు, కంచి, వేలూరు, కొయంబత్తూరు, విశాఖపట్టణము ఇట్టి పట్టణములలో శాఖలు నెలకొనలేదు మద్రాసు బ్యాంకుయొక్క యుపయోగము ప్రజల కగుచున్నదని ఇంకను చెప్పుట కవకాశము

కలదా! పాండ్యగారు పాశ్చాత్య దేశములలో బ్యాంకుల వ్యాపనమునుగూడ కొంత వరకు వర్ణించి మద్రాసు బ్యాంకు కెంతమాంద్రము చూపినదియు స్పష్టపరచినారు. ఎన్నేని సమాన బ్యాంకులు పనిచేయు జర్మనీలో జర్మనీ బ్యాంకికి 1913 లో 488 కార్యాలయములుండినవట. ఆంగ్ల భూమిలో 1913 లో బ్యాంకుల కార్యాలయములు 7000 లుండినవట. అయిర్లండు బ్యాంకునకు 70 శాఖ లుండినవట. అయిర్లండు డంతయు మన రెండు జిల్లాలతో సరిపోదుగదా! స్కాట్లాండు బ్యాంకునకు 162 శాఖలట! ఇన్ని శాఖలు ఎగుమతి దిగుమతి వ్యాపారములకుమాత్రమా తోడగుచున్నవి. కాదు కాదు. ఆయా దేశములలో వర్ధిల్లు సర్వ పరిశ్రమలకు సర్వ వ్యాపారమునకు ఈ బ్యాంకులు, ఇన్ని శాఖలు, వేయివిధముల తోడగుచున్నవి. మనదేశమున జనసంఖయంతయు అంతర్దేశమునగలదు. మన పరిశ్రమలెల్లయు అచ్చటపొడనూపవలసియున్నవి. మనయభివృద్ధియంతయు నచ్చట కావలసియున్నది. ఇట్టి తరుణమున డెబ్బదియేండ్లుగా హైందవ ప్రభుత్వము యొక్కయు హైందవ ప్రముఖుల యొక్కయు పోషణక్రింద పెంపొందిన బ్యాంకు పేరైన శాఖలను పదింట్లైన అంతర్దేశమున స్థాపింపకుండుట విచారకరమగునో కాదో హైందవ లాభవ్యతిరేకంబగునో కాదో ఊహించుకొనుట సులభము. నిజముగా మద్రాసు బ్యాంకును ఈ జాతికి చేరిన ఇతర బ్యాంకులును నుపయోగకరములు కావలసి యుండునేని వాని కార్యనిర్వహణమున హైందవ ప్రతినిధులకు భాగముండి తీరవలయును. ఈ విషయమున పని జరుగుచున్నది. జరుగగలదు ఫలవంతముతప్పక కాగలదని నమ్ముచున్నాము.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు. దేశభాషలు.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు మద్రాసు నాయకులలో ప్రముఖులగుటకు మా చదువరు లెరుగుదురు. వారు నేటి దినము తంజావూరు మండల సమావేశమునకు నగ్రాగవాధిపత్యముకహించి అచ్చటి కార్యముల నిర్వహించుచున్నారు. వారి అధ్యక్షకోపన్యాసము మిక్కిలి స్పష్టమైనను మహా విషయోపేక్షంతై చిత్త కర్షకంబుగా నున్నది. ఉపన్యాసము నాంగ్లమున నొనర్చుట మాత్రము విచారకరము. వారే యా విషయమున తమ తప్పిదము నొప్పకొనినారు. మండల సమావేశములు పూర్తిగా దేశభాషలలో జరిగి నైతున కర్షణయు నంగాని సంప్రదానము సమకూరదని తమ యభిప్రాయముల అధ్యక్షుడుగా నుండునారేడు స్థానికవిషయములను చక్కగా తెలిసిన వాడు కావలయునట! ఈ రెండు గుణములును రామధ్యక్షులగుట వలన తప్పినవట! అయినను తమకుజన్యభూమి యెడలగల ఆసురాగముచే అధ్యక్షపదవి నంగీకరించి నారట! ఆహ్వాన సంఘమువారు లోపములకు కొంత జవాబు వారిలట! ఈ వాక్యములలో రామస్వామి అయ్యగారి నిష్కల్మషత్వము బయల్పడుచున్నది. అందుకు సంతసించుచున్నాము. కాని రామస్వామి అయ్యగారి యంతటి దేశభక్తులు దేశభాషలయెడల ఇంకను నెక్కువ సామర్థ్యాలి చూపవలసి యందురని మాత్రము మేము హెచ్చరింపక యుండజాలము. మండల సమావేశములు దేశభాషలలో జరుగనిదో పూర్ణ లాభము లేక పోవునగాని కొంతవరకు నిమిత్తకు లాభముండునను ప్రకారం ఇట్టి లేజర్గాలులు పవనూడదు. మండల సమావేశములు దేశభాషల కాటపట్టుకానిదో అట్టిని జరుగట వృథయని వీరు మహాపూర్వకముగా నంగీకరింపవలసియున్నది. నేటి దినము సమావేశములలో జరుగవలసినది ప్రజావికాసకార్యము. ప్రభుత్వాధికారులకు సంపు మనవులు బహుస్వల్పభాగము. ప్రజావికాసమునకు ఆంగ్లము వచ్చిన ప్రజకువైదగ్గా సమావేశము లుండనే యున్నది. మండల సమావేశములు మండలములలోని సామాన్య ప్రజకు, ఎక్కువగా నాంగ్లము గానివాటికి, ఏర్పడియున్నవి. ఇవికానేర్పడకున్న నికముందైనను ఈవిధిని నేర్పడవలసియున్నది. ఈవికాసమునకు దేశభాషతప్ప నేన ఆధారములేదు. ఆయాధానము ప్రభుత్వకార్యముగాక నేనకాబాలము. అది లేకున్న సమావేశమేలేదు. ఈ యభిప్రాయము సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారువారివారి కింకను తీక్షణముగా చూపట్టకుండుట కోచనియము. వారు మరియొకపర్యాయ మిహుమస్య నాలోచింతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

బరోవా మహా సంగ్రామము

సోమురంగము-జర్నలు సేన లధికముగ నష్టమగుట

బాల్కనూరంగము—సెర్వీయావారి విక్రయము

=====

కావలసేనను మరల పంపివేయవలెనని గ్రీసువారు జర్నలికి వ్రాయుట

రష్యా రుమేనియా అవస్కందము—శత్రువుల పరాజయము.

[రైటరు-జె.సి.]

ఇంగ్లాండు

యూథానంతరపు బ్రిటిషు కంపెనీలు.

లండను, సెప్టెంబరు 22.—యూథానంతరము బ్రిటిషు కంపెనీల ఆర్థికస్థితులను వృద్ధిచేయు విషయములను విచారిం చుటకు నియమింపబడిన సంఘమువారు పారిశ్రామిక వాణి జ్యోత్సవములను విశేషముగా ప్రోత్సహించుటకు స్వదేశ, అధినివేశ, బ్రిటిషు విదేశభ్యాంతుల నన్నిటికిని పరస్పరసంబంధ ముండఁగట్లు చేయుటకు 100 లక్షల పౌనుల మూలధనము తో ఒకక్రొత్తభ్యాంతును ఏర్పఱచుటకు మంచిదని నిశ్చయించిరి.

కార్మికమంత్రి కుమారుడు

రణనిహతుడగుట

లండను, సెప్టెంబరు 21.—మంత్రి వర్గమునందలి కార్మిక మంత్రిగారి కుమారుడు లెఫ్టి నెంటు డి. హెండర్సనుగారు పీఠ స్వర్గము గనిరి.

డవర్ పురముపై గొంబులు వేయుట

లండను, సెప్టెంబరు 22.—ఈ మధ్యాహ్న మొక జన్మవిమానము డవర్ పురమునొద్ద 8 బాంబులు వేసినది. ప్రాణనష్ట మెక్కువని గలుగలేదు. మన విమానశిరంగం లన్ని వర్షమును గురిపించెను. మన ఆకాశవిమానములను శత్రువిమాన మును వెంటదరుమగా నది ఈకాన్యముగా పారిపోయెను.

ఫ్రాన్సు

శత్రు విమానములు

లండను, సెప్టెంబరు 22.—నిన్నటిరాత్రి సర్ డగ్లస్ హేగ్ గారిట్లు ప్రకటించిరి:— సేనాస్థిలియము మార్పులేదు. వైస్సు ప్రాంతమునందు శత్రువులు బాంబులతో ముట్టడిసలిపి యోడిపోయిరి. శత్రువుల చిన్న విమాన మొకటి మండుచు నేల గూలివది. బ్రిటిషువిమాన మొకటి కనబడుటలేదు.

శత్రుకందకములను పట్టుకొనుట

లండను, సెప్టెంబరు 22.—సర్ డగ్లస్ హేగ్ గారిట్లు ప్రకటించిరి:— ఆంకరునదికి దక్షిణమున మేము ఒకమైలు సేనాముఖముతో ముందుకు సాగి వైస్సు, మాస్ట్ బిక్ లకు నడుగు చెందు కందక శ్రేణులను వశపఱచు కొంటిమి. మనపక్షి యిప్పుడు వైస్సు, మాస్ట్ బిక్ ల కుత్తర ముగా వంకర లేకున్నది. ఆరాసుకు దక్షిణమున శత్రుకందక ములలో నిన్నటి దినము మేము ప్రవేశించి శత్రువులకు విశేష నష్టము గలిగించితిమి. నోవిల్లావాట్టు కుత్తరమున మేముక గనిని చేల్పివానివలన కలిగిన లోయనాక్రమించు కొంటిమి.

సోమురంగమున ఫిరంగియుద్ధము

పారిసు, సెప్టెంబరు 22.—సోమురంగమునందు మన ఫి రంగులు శత్రుస్థానములపై తీవ్రముగా అగ్నివర్షము గురిపిం చెను. ఇతరస్థానములందు కొలదిగా ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది.

శత్రుయుద్ధములు వ్యర్థమొనర్పబడుట.

పారిసు సెప్టెంబరు 22.—ప్రీజువైవానమునకును, రాంకూరులకు నడుమ శత్రువుల ముట్టడులను భగ్నముచేసి వారికి విశేషనష్టము గలిగించితిమి.

రుష్యా

విశేషములు లేవు.

లండను సెప్టెంబరు 22.—రష్యాను పశ్చిమముఖము నందున, కాకససు రంగమునందును విశేషములులేవు.

రుష్యావారు హాలిజ్ ను సమీపించుట.

లండను, సెప్టెంబరు 21.—19వతేదీని గలిపియాసుం డి ట్రెయ్యుప్రతికకు ఈక్రింది తంతివార్త వచ్చినది.— జర్మనుల క్రొత్తసేనలు జనరలు చెర్పాచఫ్ గారికి ఆటంకము నిచ్చుచు న్నను, చెర్పాచఫ్ గారు నిరంతరాయముగా ముందుకు సాగు చున్నారు. రష్యానులు హాలిజ్ రైలుస్టేషనుకు కొన్ని వందల గజములలో నున్నారు. ఇప్పుడే నదిని దాటిరి. రైలుపే సంగమ స్థానము అతి ప్రాముఖ్యమైనది. దీనిని వశపఱచు కొనినయెడల పట్టణమును వశపఱచుకొనుట, అంత ముఖ్యము గా కుండును. రష్యానులు మతికొంత దూరము ఉత్తరపు దిశను ముందుకు బోయినయెడల జర్మనులు హాలిజ్ పట్టణ మును వదిలి పోవుదురు. ఈ ప్రాంతమున రష్యానులు ఆగష్టు 31 వ తేదీనుండి ఇంతవఱకు 25 వేల మంది ఖైదీలను 22 ఫి రంగులను పట్టుకొనిరి. వీరిలో 8000 మంది జర్మనులు.

ఇటలీ

ఇటలీవారి యవస్కందనము

లండను, సెప్టెంబరు 20.—ఇటలీరంగమునందు ప్రస్తుత మహాయుద్ధమునటి ఘోరయుద్ధ మిదివఱకు కెన్నడును జరిగి యుండనందున ఈ యుద్ధతీవ్రతయు, విజృంభణయు ఆస్త్రి యనులకు విశేష భయప్రదముగా నున్నది.

బాల్కను

డొబ్రూజారంగము.

రష్యాను రొమేనియనుల అవస్కందనము.

బుఖారెస్టు, సెప్టెంబరు 22.—డొబ్రూజారంగమునందు రష్యానులును, రొమేనియనులును, అవస్కందనము నువక్ర మించిరి. మహాయుద్ధము 15 వ తేదీని ప్రారంభమై 20 వ తే దీని జర్మను బల్గేరియనుల పరాజయముతో సాంత మయ్యెను. జర్మనులును బల్గేరియనులును దక్షిణముఖమున వెనుకకు పో వుచున్నారు.

మహాపరాజయము.

వైవాగ్నజమనిఒక రొమేనియను తంతివార్త రుజువు చేయుచు ఇట్లు తెలుపుచున్నది.— శత్రువులు వెనుకకుపోవు చు గ్రామములను తగులబెట్టిపోయిరి. 19 వ తేదీ సాయంకా లమువఱకు యుద్ధపు తీవ్రత అధిక మగుచుండెను. 20 వ తేదీని శత్రువులు నిశ్శేషముగా నోడిపోయి వెనుకకు మరలిపోయిరి. శత్రువుల సేన యందు తురుష్కలులు గలరు.

ఒక రొమేనియను సేన బ్రాసోకు ఈకాన్యమున 50 మైళ్ల దూరముననున్న శెకిల్యద్వైల్ లి అను స్థానమున బ్రవేశించినది.

ఇంకొక తంతివార్త.

డొబ్రూజాయందు రొమేనియను విజయము ఇదివఱకు నుండియున్న అనుమానములను బారదోలి కెయజరు తమకు మహావిజయము గలిగినదని ఇటీవల చెప్పిన వాక్యము లసత్యములని రుజువు చేయుచున్నది. ఇదివఱకు జర్మనులు మేసిడోనియానుం దోడిపోయిన విషయమును, ప్లోరినాను గోల్పోయిన విషయమును ఒప్పకొన కుండుటను నూచించుచు జర్మనుప్రకటనములబద్ధములనిఈవార్త తెలుపుచున్నది. డొబ్రూ జాకు వచ్చిన క్రొత్త సేనాపతి జనరల్ ఆవెరెస్కోగా రు 16 వ తేదీని మహాయుద్ధము ప్రారంభ మైనప్పుడు వచ్చిరి.

కవల్లా సేన

ఏథెస్సు, సెప్టెంబరు 20.— కవల్లా సేనను దానికి సం బంధించిన మందుగుండ్లు యుద్ధోపకరణములు మున్నగువానితో తక్షణము విడుదలచేసి పంపవలయునని గ్రీసు దేశమువారు జర్మనికి వ్రాసిరి.

సెర్వీయను విజృంభణము.

లండను, సెప్టెంబరు 22 — సెలోనికా నుండి పరాసు వారిట్లు తెలిపిరి, సెర్వీయనులు ఉచ్చైనియను స్థానపు సరిహద్దు లదాకవచ్చిరి. ఆర్మెనోక్కు వాయవ్యముననున్న జిల్లానంతటిని మేము తుడిచివేసి ఫ్లోరినుండి పాస్టికి పోవు రోడ్డు నొడ్డునున్న కొండలయందు తీవ్రమగు యుద్ధము సలిపి చాల దూరము ముం దకు వచ్చితిమి. సేనా ముఖమున నంతటను భాగమంచు యుద్ధమున కాటంకము గలుగజేసెను

ట్రాన్సిల్వేనియా రంగము

లండను, సెప్టెంబరు 22.— ట్రాన్సిల్వేనియానుందు రొమేనియనుల ఎడమప్రక్కదశము కొంచెము వెనుకకుపోవలసి వచ్చి సెల్తోహేనీనుండి సరిహద్దువఱకు వెనుకకుపోయినల్బాన్ కనుమవద్ద స్థిరముగా నున్నది. ఈకనుమ కిరుప్రక్కలను గల పర్వతములు తమ స్వాధీనమున నున్నవని జర్మనులు చెప్పు చున్నారు. రొమేనియనులు ట్రాన్సిల్వేనియాలో నాలుగవ భాగముతమ యధీనమునందు గలిగి జెకుల్బుద్వైర్ లిని వశపఱచుకొని ఉత్తరముఖముగా ముందుకు పోవుచున్నారు. ఎడమ ప్రక్క దశమునుండి కొంత డొబ్రూజా రంగమునకు పంపుట వలన వెనుకకు మరలవలసి వచ్చినది.

రేవులుని పేధింపబడుట.

లండను, సెప్టెంబరు 21 — నిన్నటిరాత్రి సెప్టెన్ నదిముఖద్వారమునుండి చయాఘజీయను గ్రామము వఱకుగల రేవులన్నియు నిపేధింప బడినవని ప్రకటింపబడెను ఈరేవు లందు బల్గేరియనులు వశపఱచుకొనిన కవల్లామున్నగు గ్రీసు దేశపురేవులును గలవు.

నూతన గ్రీకు మంత్రివర్గము.

ఏథెస్సు, సెప్టెంబరు 22 — విదేశవిషయ విచారణాధి క్షారి గ్రీకుదేశమున బ్రిటిషు మంత్రియగు సర్ ఎఫ్ ఎల్లియ ల్ గారితో సంప్రదించి గ్రీకు మంత్రివర్గము ప్రభుత్వకార్య నిర్వహణమునకేగాని రాజకీయ ముఖ్య విషయములకు విని యోగింప బడదని చెప్పిరి మిత్రమండలివారిని అక్రమముగా దూషించుచు, అన్యాయముగా చూచుచుండు జర్మను పక్ష మంత్రులను మిత్రమండలివారు కోరుడెడల తీసివేసెదమని వారనిరి.

ఆస్ట్రియను సేన.

లండను సెప్టెంబరు 21 — మెస్సేజికో పత్రిక ప్రకా రము బ్రెంటిసోయయందున్న 400000 ఆస్ట్రియనులలో ఇంచు మించుగా సగముమంది వెనుకకు పిలిపింపబడిరి. ఇటీవల పట్టు కొనబడిన ఖైదీలలో విశేషము మంది సైనికోద్యోగులు రొ మేనియా రంగమునందు వల్కను కనుమయొద్ద హాన్ జెగ్ ప్రాంతమున పట్టుబడిరి దీనివలన ఆస్ట్రియను సేనాస్థితివ్యక్త మగుచున్నది. ఈప్రదేశమునందు విశేషముగు ఆటంకము కలిగినది బుఖారెస్టునందు ప్రకటింపబడినది. బ్రెంటిసో యందలిసేన శీత కాలమునందు చాల విశేషముగా నశించును. యుద్ధముజరుగు ఉన్నతస్థానములం దనేకచోట్ల శత్రు సేనలు ఇంతత్వరలోనే వెనుకకు తీసికొనిపోబడుచున్నవి. రష్యానుల దక్షిణ సేనాముఖమున నిది విశేషముగా వ్యక్తమగు చున్నది. శీతకాలము ప్రవేశించకముందే కార్యేతియను కనుమ లందు యుద్ధము వృద్ధియగునని శత్రువు లక్కడ తీవ్రముగా పోరుచున్నారు

డొయిరక్ రంగము.

లండను, సెప్టెంబరు 22 — సెలోనికానుండి బ్రిటిషు వారిట్లు తెలిపిరి.— మన యుద్ధనాకలు నోహోర్ ప్రాంతము నందు శత్రువులపై అగ్నివర్షమును గురిపించినవి. డొయిరక్ రంగమునందు తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది.

సెలోనికారంగము

లండను, సెప్టెంబరు 23.— సెలోనికానుండి పరాసువా రిట్లు తెలిపిరి. వద్దారు కెర్నానదులకు మధ్యనున్న జోస్సుకో వాయొద్ద బల్గేరియనులు ముట్టడిసలిపిరి కాని వారిప్రయత్నము లను వ్యర్థమొనర్చితిమి. ప్లోరినారంగము నందును వారియాటలు సాగలేదు.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికాయందు పోర్చుగీసు సేనలు

లిస్బన్, సెప్టెంబరు 22:—పోర్చుగీసు సేనలు కోవుమా నదిని దాటి జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలో మాడు మైశ్వరము ఎగుదుకుబోయిరి. శత్రువులు స్వల్పయుద్ధము సలిపి తమ కందక ములను వదలిపోయిరి.

స్విజర్లాండు

చక్కెర తిక్కువయగుట

లండను, సెప్టెంబరు 20:—స్విజర్లాండులో చక్కెర చాలతక్కువగా లభించుచున్నది. 3000 తొట్లకు ఆస్తియను లకు 1915 వ సంవత్సరమున వైక మిచ్చినను వైక మియలేదని నష్టపూరికొఱకు వారా తొట్లను తామే యుంచుకొని రని తెలియుచున్నది.

జర్మనీ

సాక్షసి రాష్ట్రమున కలవరము.

లండను, సెప్టెంబరు 22:—హేగునుండి ఈ క్రింది తంతివాస్త్ర సెంట్రల్ న్యాయ సంఘమునకు వచ్చినది. చెమ్మి జోనుండి వచ్చినవా రందఱును సోమునదిపై చెంపబడిరి. శనివారము నాడు అనేకులు “అంతర్జాతీయ” గీతమును బాడుచు ఉత్సవము చేయుచుండ హుస్సారులును, పదాలిపటాలములు సేవారి నాటకపటాలి వారిలో 40 మందిని చంపి, 500 మందిని బంధించిరి.

జర్మను సేనానులు.

లండను, సెప్టెంబరు 20:—హెర్ వాన్ బెర్మ్ హేల్స్ జనరలు లూడెన్ డెఫ్ గార్డను కెయిజరు తమనివాసము కడకు రమ్మని వ్రాసెనని సెంట్రల్ న్యాయ సంఘమునకు జూరిక్ విశే ఖరుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ఆస్ట్రీయా

హంగరీ సితి

లండను, సెప్టెంబరు 20:—హంగరీనుండి ఒక బండె దై నను భోజన సరకులు బయటి కెక్కుడికిని (ఆస్ట్రీయా కై నను జర్మనీ కై ననుగూడ) పోకుండునట్లు ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతీసి కొనుచున్నారని హంగరీ దేశ వాస్తా ప్రతికలు వ్రాయుచున్నవి. హుమేనియను విశ్వాంధణమునందు భోజన సరకులు విశేషముగా వదలివేయవలసి వచ్చెను. ఒప్పోవోయం దొక్కవోటనే 10 వేల టన్నుల కాయధాన్యములను హంగరీవారు గోల్పోయిరి.

వియన్నా సేన.

వియన్నా సేన, సామ్రాజ్యరక్షణ సేనతో సహా అంత యును హంగరీకి పోయినదని “అగ్జెండా బెర్రా” అను పత్రిక వ్రాసినది. క్రాకో మున్నగు పట్టణమునందలి సేన యంతయు చాలవఱకు తగ్గింపబడినది.

బర్మా

రంగూను రేవు న్యాయారము

నష్టమువచ్చునను కొనిన దానికి ఆదాయము హెచ్చు టవలనను వ్యయములను తగ్గించుటవలనను లాభమే వచ్చినది. యుద్ధమువలన ఆదాయము తగ్గుటయేగాక చేయవలసిన ముఖ్య కార్యములు చాల నిలచి పోయినవి. ఆదాయము 45,37,080. 18-0. వ్యయము 39,34,972-11-0 లు. నిలువ 5,52,703-3-1. 1916 వ సంవత్సరము మార్చి నెలాఖరుకు రేవుకు అసలుబు ణము రు 29,86,20,000. వ్యాపారమున 49½ లక్షలు తగ్గినవి. దీనికి యుద్ధ మే కారణమై యుండును. వ్యాపారము 4739 లక్షలనుండి 4689 లక్షలకు తగ్గినది. 1091 స్త్రీయలు రేవునకు వచ్చినవి. ఇవిగాక 21,73,539 టన్నులు గల దొరతనమువారి స్త్రీయలుగూడ వచ్చినవి. 1089 స్త్రీయర్థ రేవునుండి వెళ్లినవి.

బర్మా రైల్వే నెంబు గవర్నరు.

రంగూను, సెప్టెంబరు 21:—వీరు ఆదివాసమునా దుదయమున ప్రత్యేక పురైలుబండిలో బయలుదేరి మాండలేరు వెళ్లి రాజప్రతినిధిగారికి స్వాగత మొసంగుట కేర్పాటులను చేయుటకు నియమితులైన ప్రత్యేకసంఘమువారితో నానాడు ముచ్చటించి మరల మైసూరుకు మోటారుబండిమీద వెళ్లెదరు.

దేశీయ తంతివార్తలు

(మా స్వకీయ విశేషకుల వర్తమండి)

దక్షిణ హిందూ ఛానము

బెంగళూరు వార్తలు.

బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 22:—ఇటీవల గావు బహ దూరు ఓ. టి. అన్నస్వామి ముదలియారు సి. ఐ. ఇ. గారి ఇంటిలో ఇల్లడి సామానులను దొంగలించిన వారిలో మొదటి ముద్దయికి 34 మాసముల 15 దినములును, 2 వ ముద్దయికి 1 మాసమును, 3 వ వానికి 2 మాసములును, 4,5,6 ముద్దయిలకు చెరి 3 మాసములును శిక్ష విధింపబడినది. దశరా దినములు ప్రా రంభమగుటకు ముందు మూడు దినములు విశ్రాంతి తీసికొను టకు దివానుగారు ఈ దినము తుంకూరు వద్ద నున్న దేశగృహు కొండకు పోయిరి.

కూర్గ సంస్థానము

బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 23:—ఆ స ర వి లు కా బో సి. ఎన్. ఐ. గారు కూర్గ సంస్థానమును నవంబరు మాసంబు సందర్శింప నరు గు చు న్నారు. చీఫ్ కమిషనరుగా నున్న ప్పడు కూర్గపురపాలక సంఘము వారికి తమ సంఘాధ్యక్షుని తామే యెమ్మకొను అధికార మిచ్చిప్రజల సమృద్ధికి పాత్రు లయిరి.

మైసూరు ఇంపీయలు లాన్సెర్వు సహాయనిధి

బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 23:—మైసూరు ఇంపీయలు లాన్సెర్వు సహాయనిధి కిష్టపు 46076 రూ.లకు వసూలైనవి.

బొంబాయి

యుద్ధసహాయ విభాగి.

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 22:—బొంబాయిలో జరుగ నున్న విక్రయమున విక్రయింపబడుటకు లండనులోని రెడు క్రాసు సంఘమువారు వెల్లిండ్లు ప్రభిగా రచటికి వెళ్లినపుడు ప్రభిగారి కొక యమూల్యముగు చిత్రమునొసంగిరి. అందు లకు బదులుగా ఇండియా దేశమున చేయబడిన తివాసివో మరి దేనివో అచటికి పంపవలెనని ప్రభిగారు కోరుచున్నారని పత్రికలలో ప్రకటింపబడినది.

తుపాను.

రాంసరా అనుస్తీమరు టావోయి, మెగ్నాయి టపా లను తీసుకొని బొంబాయికి వచ్చినది. గొప్ప తుపానుగాలి వీచినదని నౌకలోనివారు చెప్పిరి.

మొయిలు స్త్రీయరు.

8 వ తేదీ విదేశముల రేపాలులో వచ్చుచున్న “సా ల్మెట్టి” అను మొయిలు స్త్రీయరు నావోపు మంగళవారమున బొంబాయికి వచ్చునని తెలుచుచున్నారు.

సి. ఐ. డి. ఇన్స్పెక్టరు పైని కేసు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 22:—అల్లరఖయ అబ్బ అను నతనిని బొంబాయి గాజధానిన వదలివేయవలయునని బొంబాయి దొరతనమువారు ఆజ్ఞాపింపగా అతనిని అక్రమముగా నిలిపెనని నేరము మోపబడిన సి. ఐ. డి. ఇన్స్పెక్టరు కేసు ఈదినను విచారించబడినది. పోలీసు కమిషనరుగారి ఎదుట విచారించ బడినది. పత్రికా ప్రతినిధులందరిని కోర్టునుండి పంపివేసిరి.

తీర్పు అక్టోబరు 2 వ తేదీని చెప్పబడును.

బంగారము

కలకత్తాయందు తుపానుగాలి

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 22:—నిన్నటిదినము కలిగిన తుపానుగాలివలన దేశములో నష్ట మెంతకలిగినదో తెలియ లేదు. కాని కలకత్తాయందు మూలము నక్షిప్రాంతమునందే కొంతనష్టము గలిగినది. మైదానమునద్ద కొన్ని చెట్లు నిర్మూలము లైనవి. కొటలా కొన్ని చెట్లు వేరులైగి పడినవి. నిర్దు ద్వాస్తా త్రెంతులును, నిర్దుచ్చకటత్రెంతులును తెగిపోయి నవి. ఈమధ్యాహ్న మువఱకు నిర్దుచ్చకటముల నడకకాటంకము గలిగినది. రెండుఇండ్లు కూలినవి. ఇద్దరుపురుషులకు గాయ ములు కలిగినవి. నదిలో జనవనారతో నిండియుండిన 36 నెద్ద పడవలు మునిగినవి తెలియవచ్చినది. ప్రేమకంపెనీవారి “నె వ్వు” అను చిన్న స్త్రీ య ను, “స్వ దేశి”

యను ఇంకొక చిన్న స్త్రీయరును గూడ మునిగినవి పో లీసువారి పవన యొకటి పోయినది. ఇంకొకపడవకు దెబ్బలు కలిగినవి. నది వెంబడియున్న విద్యుత్త్రెంతులకు కొంత ప్రమాదము గలిగినందువలన కొంతకాలమువఱకు ఇతరస్థలములలో నష్ట పరిమితి తెలియరాదు. ప్రాణహాని యైన స్త్రీమియు దెలియలేదు. కాని “స్వదేశి”యను చిన్న స్త్రీయరులోని ఒక సేవకుడు కనబడు టలేదు. శ్రీ రా ను పు ర ము నం రు లం గ రు వే సి యుండిన 2 సరకు పడవలును, అసామాన్యపు తెప్పలును కనబ డుటలేదు. వీనిలో రెండు బాడకూర్చునందలి ప్రభుత్వమువారి మంధిపు వనముచెంత మెట్టుబట్టినవి. తెలిసిపోక అను స్థలమున కొన్ని గుడిసెలును, కూలీలనసలి గృహములును పడిపోయినవి. ఈతుపానువలన పంజాబు మెయిలు బొంబాయి మెయిలును కొన్ని గంటలు ఆలస్యమైనవి.

ఇంకొక తంతివాస్త్ర.

కలకత్తా, 23:—గురువారమునాడు గలిగిన తుపాను వలన హుగ్లి నది ముఖద్వారమునందుండిన ఒకచిన్న ఓడ కొట్టు కొనిపోయినది. ఇంతవఱకు అది కనబడలేదు. త్వరలో దొరకు నని అచకొనుచున్నారు. మరి 4 చిన్న స్త్రీయరులు మునిగినవని తెలియుచున్నది.

మునిగిపోయిన 36 సరకుల పడవలలో ఒక్కొక్కటియు 20 వేల రూపాయల విలువగలిగియుండునని “ప్రేట్సువుక్” ప త్రిక వ్రాయుచున్నది. కనుక ఈపద్ధత మొత్తముమీద 7, 25,000 రూపాయల నష్టమైనదని చెప్పవచ్చును.

శైవు ప్రభువు పూర్వపు కోటలో ఆరుచెట్లు వేసియుం డెను. ఆకోట స్థానమున నిప్పుకు కప్పమున కాఖ కచ్చేరి కల దు. ఆచెట్లలో ఒకచెట్టు నిర్మూలమైనదనియు, దాని వయసు 150 సంవత్సరము లుండుననియు “ఇంగ్లిషుక్” పత్రిక వ్రాసినది.

రాజకీయ ద్రోహభయోగము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 22:—ఇటీవల కాల్పితము ఒధిలో మోటుబంటిని గోరుకొను సందర్భమున పట్టుబడిన శిశుకుమారరాయి అను నతడు ఒక వెండి గడియారమును సంగ్రహించెనని అతనికి ప్రత్యేక విచారణకర్తలు 1 సంవత్స రపు కఠినశిక్ష విధించిరి.

నది నీది దొంగలను పట్టుకొనుట

సోమవారమునాడు రాత్రి యిద్దరు సాబు ఇన్స్పెక్టరు లొక పడవలో తిరుగుచుండగా మరియొకపడవ చీనాకు వెళ్ల నున్న యొక స్త్రీయరునకు బోవుచుండెను. దానిని చూచి వా రాస్త్రీయరునద్దకు పోయి దానిపై నెక్కి చూడగా నడట రు 5000 ల వెలగల నల్లయందు కనబడినది. పడవలో నుండి స్త్రీయరు మీదికి వచ్చిన 5 గు 9 ని వెంటనే ఇన స్పెక్టరులు పట్టుకొనిరి. పడవలోనున్న తక్కిన ముగ్గురును నదిలోనికిదుమికి ఈది పారిపో బోగా ఇనస్పెక్టరు చాన్లెసుగారునూడ వెంటనే నదిలోనికి దుమికి ఈదుచు వారిని తిరుచుచుండిరి. చీకటియగుటచే ఈలోకలుగు ధ్వనిబట్టియే ఇనస్పెక్టరువారిపోకడను గుర్తించ వలసినదిగా నుండెను. నదిలో మొసటుండుటచే ఈదుట చాలప్రమాదకరమైనను ఇనస్పెక్టరు చాలనేపడెను. కొంతసేపటికి ఆలగుట వచ్చినది. అంతలో నొక స్త్రీయరులోని విద్యుత్తీవపు కాంతి ప్రసరించగా దగ్గరగా నొక డిదుట కనబడెను. ఇ న స్పెక్టరు నాలుగు బా ర లు వేసి వారినిపట్టుకొనిరి. వారిమీద కేసు చేయబడును.

కన్నపు దొంగ

కులత్రాలో నొక నాటిరాలి భార్యగర్త లేకతయ్యను పరుండి యుండిరి. ఒకరాలివేళ ఎవరో దడుముటచే భర్తకు మెరుకువచ్చి దొంగవారిచేతులకు గట్టిగా పట్టుకొని భార్యకు దీపము వెలిగించ వునెను. భార్య అగ్నిపుల్లను గీచి దీపము వెలి గించగా వారా దొంగను బంధించిరి. నాడు గోడకు కన్నము దన్నిలోనికివచ్చి దీప మార్చివేసి కల వెళ్లెకొరకు రెడుము టాలో వారిచేతులు యజమానునికార్లకు తగిలినవి. వారిమీద కేసుచేయగా వారికి ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

రైలుమార్గమున కాటాకిము.

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 22:—గత రెండు దినములలోను న్నము విస్తారముగ కురియుటవలన సమస్యను ప్రేట్సు ఇను పదారిలో సాయిగౌజా యిన్స్పెక్టరులకు దుష్ఫలిత 27-4 వ మైలు యొద్ద గట్టువిరిగి రైలు కట్టమీద పడినందున బండ్ల గాక పోక లాగిపోయినవి. ప్రయాణికులను రేపాలను మార్చు చున్నారు.

పంజాబు

బెంగాలీ సేన-రెండవ తెగ.

లాహోరు, సెప్టెంబరు 22 — కుక్రవారమునాడు రాత్రి వీరు రైలులో లాహోరుమీదుగా నామరావ్ వెళ్లి లాహోరులోని బెంగాలీ లందరును రైలుస్టేషనువద్ద సమావేశమైరి. శ్రీమతి సరభాదేవిగారి కనిష్ఠ పుత్రుడు సేనలో చేరిన యువజనులకు కంఠమాలల నో సంగ గా క ర తా శ ధ్వనులు మిన్న ముట్టినవి. పంజాబీల పక్షమున హిందూ సెర్వింగు క్లబ్బువారును బెంగాలీలును యువజనుల కుపహారముల నర్పించిరి. లాహోరులోని ట్రిబ్యూనుపత్రికకు వెనుక సంపాదకుడుగా నుండినవారి పుత్రులును కలకత్తా హైకోర్టు న్యాయవాదియు నగు ఎం. కే. మజుందార్ బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు గూడ సేనలో చేరిన వారిలో నొకరుగా నుండుటవలన పంజాబీలు చాల సంతసించిరి. పురజనుల కోరిక ప్రకారము వైనికులు రైలుస్టేషనువేదికపైని వరుసగా నిలువబడిరి. శ్రీమతి సరభాదేవిగారు వారికి హితము నెఱచుచు నుచితరీతిని మనస్కరించిరి యువకుల ధైర్య త్యాగములను దేక్షించి లందరును కొనియాడుచు న్నారనిరి. వైనికు లధికోత్సాహముతో నుండిరి. శ్రీ బార్జి చక్రవర్తిగారికి విజయము కలుగవలెనను కోలాహల ధ్వనులు చెలగుచుండ రైలుబండి వెడలి పోయినది.

ఈ తెగలో 35 గురున్నారు. వీరిలో చాలమంది విద్యార్థులు రాత్రి 9-30 గంటలకు బండిస్టేషనుకు వచ్చినది జలందరులోని ఆర్యసమాజమువారి కన్యాపూజాద్యాలయము నందలి బాలికలందరును ఆస్టేషనుకు వచ్చి వైనికులను గౌరవించిరి. అన్ని స్టేషనుల యందును పౌరులు వైనికులను గౌరవించిరి. నందేమాతర ధ్వనులు చెంగినవి.

వెయ్యి రూపాయల బహుమానము.

లయల్పూరు సబ్జడ్జి కేసు.

ముద్దుల పలాయన మగుట.

లాహోరు, సెప్టెంబరు 22.—లయల్పూరులో ఇదినఱకు సబ్జడ్జిగా నుండిన బర్మన్ ఆలి అను నతనికి 161 వ సెక్షను క్రింద 2 సంవత్సరముల శిక్ష విధింపబడెను. అతడు అప్పీలు చేసినందున అప్పీలు జరుగు కాలములో అతనిని జామీను మీద వదిలివెట్టిరి. అతనిపై ఒక కేసులో క్రింది కోర్టువారు శిక్ష స్థిరపజచిరి. ఈ సంగతి తెలిసి ముద్దుల పలాయన మయ్యెను. అతనిని వరల పట్టితెచ్చెడు వారికి వెయ్యి రూపాయల బహుమాన మీయబడునని ప్రకటించిరి.

ధిల్లీ

బంగాలీ సేన.

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 22:— ఈ సేనలోని రెండవ తెగ వారు ఢిల్లీమీదుగా నామరావ్ వెళ్లుచుండగా ఢిల్లీలోని బంగాలీలు వారి నుచితరీతిని గౌరవించిరి. రాయబహదూరు సుల్తానుసింగుగారును బంగాలీలును సేనలో చేరిన యువజనులకు నిందుచేయుట కేర్పాటుచేసిరి.

మధ్యపరగణాలు

బంకిపూరు కోతులు నదులలో నీదుట

మధ్యపరగణాలలోని బంకిపురములో కోతుల గడదెడ చాల హెచ్చుగా నున్నది. అందులో తుకరలపేటలో కోతులు కోటలను పాడుచేయుటయొక్క యిండ్ల పెంకులను గూడ నాశనము చేయుచున్నవి. కోతులకు నీరైన భయమని సాధారణముగ నెల్లవారును తలచు చుందురు. బంకిపురమున యువకులు చెట్లు వంతెనలు మున్నగు ఎత్తైన ప్రదేశములలోనుండి నదిలోనివారికి ఈదుట నీ కోతులు చాలకాలమునుండి కనిపెట్టినవి. ఇప్పుడు కోతులు భారాబాటముగా మనుష్యుల వలెనే నదిలోని వారికి నిష్ఠాయముగా నీడుచుండును. ఇప్పుడచటి కోతులకు శుభ యొక నిరీదమై పోయినది.

నల్లమందు దాచుట.

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 22:— అబ్దుల్లా అను నాగపూరు నివాసి యొకడు 10 సేరుల నల్లమందును దాచెనని మేజిస్ట్రేటుగా రతనికి 6 మానములు కఠినశిక్ష విధించిరి. నాగపూరులో అక్రమకత్తెడ కొందఱు రహస్యముగా కలకత్తావ్యాధి మన బ్యాబున నల్లమందు నెగుమతి చేయుచున్నారని ఆధికారులకు తెలియవచ్చినది. కొందఱు త్వరలో బంధింపబడుదురని ఆనాకొనుచున్నారు.

సింలా

సర్ శంకరనాయరుగారి విందు

సింలా, సెప్టెంబరు 22 — నిన్న రాత్రి రాజప్రసిద్ధి గారికి శంకరనాయరుగారు ఇన్వైరరును మండిరమున చేసిన విందునకు ఎర్రింగ్సు ప్రభ్యులవం డెను, మెక్లగ్గు ప్రభ్యు, బానూ, ఎలెస్మితు కన్య, జారా సర్ హర్షానుసింగుదంపతులు, మార్ల ప్రభ్యు, సర్ బార్జిబార్జును, ఎర్రింగ్సు ప్రభువు, మార్ల, సర్ ఎడ్వర్డు మెక్లగ్గు, కల్లుల బెయిలీ, సర్ సత్యేంద్రసింహ, కున్యాయ మహారాజసింగు, న్యాయమూర్తి మల్లికు, సర్ బాను మార్లలుగారును మరి మెక్ల మండియును వచ్చిరి.

చీనాకు ఎగుమతులు.

సింలా సెప్టెంబరు 22:— చీనాలో (హంకాంగు తప్ప) వర్తకులకు ఇండియానుండి సరుకులను పంపుట గాని వారియొద్దనుండి సరుకులను తెప్పించుకొనుటగాని ప్రత్యేకానుమతి లేకుండ నెవరును చేయరాదని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. నిషేధింపబడని వస్తువుల నన్నిటిని హంకాంగునకు మార్చు పంపవచ్చును.

స్ట్రెగువ్యాధి

ఈ నెల 16వ తేదీలో నంతమగు వారమున 594 గురివ్యాధి నలన మడసిరి. 5917 గురికి వ్యాధి సోకినది. బొంబాయి రాజధాని సింధుదేశములలో 1493 గురును చెన్న పురి రాజధానిలో 169 గురును. దేహారు ఒరిస్సాలలో 29 మందియు సంయుక్తపరగ కాలలో 82 మ పంజాబునందు 20 గురును బర్మాలో 45 గురును మైసూరు సంస్థానమున 405 గురును హైదరాబాదు సంస్థానమున 812 గురును మధ్యఇండియా దేశమున 21 మందియు రాజపుత్ర స్థానమున 1 గురును చనిపోయిరి.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సింలా, సెప్టెంబరు 22:— 20వ తేదీగల ఈక్రింది తం తివార్ల హిందూదేశ కార్యదర్శిగారియొద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది.

ప్రాన్సులో ఆంగ్లపరాసు రంగములు

గొప్పవన్నము ఎడతెగక మరియుచుండుటచే సోమునది యొద్ద యుద్ధమున కాటంకము గలిగినది. అక్కడ జర్మనులు సలిపిన ముట్టుటలను భగ్నము చేయుటలేప్ప ఆంగ్లపరాసు రంగములందు ఫిశేషము లేవియులేవు.

ప్రాన్సులో రష్యారంగము.

హం వెయసునందు సోముపై అను స్థానమునకును నూసికొ అనుష్ఠానునకును నడుమ రష్యనుభాగమును శత్రువులు 5 పర్యాయములు ముట్టడించిరి. హాలిక్ కుత్తరమున తీవ్రమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఏవత్తుమునకును విజయము కలుగ లేదు. కో నెలుకు దక్షిణమున 30 మైళ్ళదూరమునను తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగినది. దీనియందును ఫలము లేలేదు.

కాచ్చేలియా రంగమునందు మంచు దట్టముగా మరియ నారంభమగుచున్న కొండలను రష్యావారు వశపజచుకొనిరి.

రోమేనియా రంగము

ట్రాన్సిల్వేనియానుందు రోమేనియులు ముందుకు సాగుట కిప్పుడు శత్రువులచే చాలయాటంకము కలిగి నైయును లోయయందు వారు కొంతదూరము వెనుకకు పోవలసివచ్చెను. డోబ్రూజారంగమునందు తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. కాని పరాతివర్తయుద్ధము జరుగ లేదు.

బాల్కను రంగము.

బస్త్రావో సరస్సున కుత్తరమున సెర్వీయును లత్తున్నత మగు పర్వతశిఖరమును జయించిరి. బల్గేరియును ప్రతిముట్టడు లన్నియు వ్యర్థము చేయబడినవి.

జూలై 1-వ తేదీ నుండి సెప్టెంబరు 8-వ తేదీ వరకును సోమురంగమున మిత్రమండలివారివద్ద 53 జర్మనుపటాలములుం డెను. ఈపటాలములలో 14 సెప్టెంబరు 8 వ తేదీన కూడ యుద్ధరంగమున నుండెను. 28 పటాలములను ఇతర రంగములకు తీసికొనిపోయిరి. మరి 11 విశ్రాంతికోటకు పంపబడినవి. ఓడి పోయి అలసిన జర్మనుపటాలములను దీసివేసి క్రొత్తపటాల ములనుంచుటకు ప్రతివారమును క్రొత్తపటాలములు వచ్చుట ఆవసరమైనది. ఇట్లు మిత్రమండలివారు వాంఛితార్థ సిద్ధి నొందుచు జర్మను సేనలను హత మొనర్చుచున్నారు. 53 జర్మను పటాలములలో 28 పటాలములు బ్రిటిషువారితోను, 20 పటాలములు ఫరాసువారితోను పోరుచుండినవి. సెప్టెంబరు 8 వ తేదీన 7 పటాలములు బ్రిటిషువారియొడుటను, 7 పటాలములు ఫరాసువారి యొడుటను పోరుచుండెను.

సింహళిము

ప్రమాణము.

కొలంబోలో మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో నొ కమహమ్మదీ యుడు తన్నొక మహమ్మదీయుడు చంపెద నని భయ పెట్టె నన్న కేసు చేసెను. తానట్లు భయ పెట్టలేదనియు అతెగ్గాలదాలోని మసీదులో ఫిర్యాదీ అటుల ప్రమాణము చేసినచో కోర్టు వారు విధించెడు శిక్షకు తాను పాత్రుడ నయ్యెద ననియును ముద్దాయి చెప్పెను. ప్రమాణము చేయుటకు ఫిర్యాదీ అంగీకరించెను. అచటికి రాకపోకలఖర్చు ఫిర్యాదీకి ముద్దాయి నిమిత్త మేజిస్ట్రేటుగా రాజ్ఘాపించి కేసు వాయిదా వేసిరి.

కావేషి.

గాలీలో అప్పుసింఘా అనువాడు తన మేనత్త కుమార్తెనో పింతల్లి కుమార్తెనో పెండ్లియాడగోచెను. అంత దగ్గర బంధువులకు పెండ్లిగూడదని తక్కిన. బంధువులా టేషించినందున ఆమె అతనికి తనకుమార్తె నియ్య నసెను. ఆమె యొక నాడొంటరిగా నొకదారిని పోవుచుండటచూచి ఆతడు కత్తిపట్టుకొని ఆమె వెనుక నే పోయి ఆకావేషీవలన నామెను ముక్కులుగా నరికెను. అతనినిదా కేసు చేయబడెను. అతనికి మరణదండన విధింపబడినది.

సాయుధములగు మోఘారులు

పారిసు, సెప్టెంబరు 22 — సోమరంగమున జర్మనుల ఆతురతను కష్టములను వ్యక్తపజచుట కిటీవల యొక సేనాపతి యుత్తరము చిక్కినది. దానియం దిట్లు వాయబడియుండును “ఈసాయుధములగు మోఘారు లతిక్రూరములు విశేషపర్యోగములు. వీనిని మట్టు పెట్టుటకు మనమెట్లైన ప్రయత్నింపవలయును.

సేనా కార్యాలయమున వస్త్రశాఖ.

లండను, సెప్టెంబరు 21. — సేనాకార్యాలయమున వస్త్రశాఖయం దిటీవల జరిగిన యొక కేసు సందర్భమున న్యాయమూర్తిగారి వాక్యములను పరిశీలించుటకు ప్రత్యేక సంఘ మొకటి నియమింపబడినదని తెలియుచున్నది

శత్రుఫిరంగుల కష్టము.

లండను సెప్టెంబరు 21.— ఈ త్తర ప్రాన్సుదేశమునుండి “లిబర్టీ” పత్రికా విలేఖకు డిట్లు వాయుచున్నాడు— సోము రంగమున మిత్రమండలివారి యుద్ధము ఇదినఱకుకంటె తీవ్ర మగు ననియు, ఇదివరకు జరిగిన యుద్ధము ముందు జరుగబోవు వాని తీవ్రతను నూచించునది యనియు ఒక ఖై ది యొద్ద పట్టుపడిన పుత్రమునందు వ్రాయబడియున్నది. గడచిన కొన్ని మాసములలో శత్రుఫిరంగులనష్టము భర్తీచేయ లాలనంత అధికముగా నుండెనని ఫార్లూక్ పేను సంతకముచేసిన యొకపుత్ర మునందు వ్రాయబడియుండెను.

Central Provinces

Illicit Possession of Opium Conviction and Sentence

NAGPUR, September 22 Before Mr. McLeod, City Magistrate, Nagpur, one Abdulla was charged with being in possession of ten seers of opium. The Magistrate convicted the accused and sentenced him to six months' rigorous imprisonment. The Excise Department had information of the existence of an organised body at Nagpur smuggling opium, probably to Burma via Calcutta. More arrests are expected

Quadrangular Cricket Contest. An Unfortunate Hitch

BOMBAY, September 23 During the recent Quadrangular Cricket contest in Bombay an unfortunate hitch arose during the Presidency's first innings in the match with the Hindus. At an early stage of the game Major Greig, the Presidency skipper was given out by the Hindu umpire Mr. Pai. Correctness of this decision subsequently came to be questioned and the Presidency election committee addressed the Hindu Gymkhana on the matter at the same time enclosing a letter from Major Greig. The Hindu Gymkhana have now replied the letter in which it is maintained that Mr. Pai, the Hindu Umpire was absolutely certain that Major Greig was out and that the Hindu Gymkhana committee have good reasons to believe that there is considerable body of outside opinion which bears out Mr. Pai's decision. The committee regret the Major Greig should have thought fit to send such a letter and state that if necessary they are quite agreeable to the matter going before the Quadrangular Matches Committee.

Railway Breach Repaired.

RANGOON, September 23. The breach on railway line between Payanguzu and Yinnabin on Southern Shan States Railway has now been repaired and through running of trains resumed.

THE GREAT WAR.

Somme Offensive: Heavy German Losses.

THE BALKAN MOVE: SERBIAN OPERATIONS.

The Kavala Garrison: Prompt Return Demanded.

RUSSO-ROUMANIAN OFFENSIVE: ENEMY DEFEATED.

[Reuter's Agency.]

THE SOMME FRONT.

ARTILLERY ACTIVITY ON SOMME.

Enemy's Works Bombarded.

LONDON, September 22.
PARIS.—A communique says:—On the Somme Front artillery continued energetically to fire on the enemy's works. There was an intermittent cannonade elsewhere.

Enemy Bombing Attacks Fail.

LONDON, September 22.
General Haig last night reported that the situation was unchanged. Enemy bombing attacks in the neighbourhood of Fiers failed. A hostile kite balloon was felled in flames. One British aeroplane is missing.

Enemy's Trenches Captured.

LONDON, September 23.
Sir General Haig this afternoon says in his communique that south of the Ancre we have advanced on a front of about a mile capturing two lines of trenches between Fiers and Martiniuch. Our front now runs approximately in the direct line north of Fiers and Martiniuch. The enemy's trenches south of Arras were successfully entered yesterday evening. Prisoners were taken and many casualties inflicted. We blew up a mine north of Neuvillevaast and occupied the Crater.

Enemy Powerful Attacks Repulsed.

PARIS.—This afternoon's communique says that powerful enemy attack between Priez Farm and Rancourt has been repulsed with serious losses.

German Dread.

PARIS, September 22.
The anxiety felt by the Germans on the Somme is revealed by a captured private order from the Chief of Staff of a group of armies to commanders. It refers particularly to the "Tanks" and says:—"The new engines of war are equally cruel as effective. It is urgent to take all possible measures to counteract these monstrous engines."

BOMBS NEAR DOVER.

No Casualties.

LONDON, September 22.
It is officially announced that a German aeroplane dropped three bombs near Dover this afternoon. There were no casualties. Anti-aircraft guns came into action and aeroplanes went up in pursuit of a raider which immediately made off in the northeasterly direction.

RUSSIAN FRONT.

RUSSIANS NEARING HALICZ.

Probable Abandonment by Austrians.

Russians Capture Many Prisoners.

LONDON, September 22.
A telegram to the "Times" from Galicia dated 19th inst. says that General Tcherbatcheff's army is advancing steadily, although confronted by heavy German reinforcements. Russians are now only a few hundred yards from the Halicz railway station and just across the river from the town. The seizure of the junction and railway is very important and makes the capture of the town of secondary importance. Further advances north will probably result in the enemy's abandonment of the town. The incessant fighting of this army since August 31st has resulted in the capture of twenty-five thousand prisoners, of whom eight thousand were Germans and twenty two guns.

Nothing Important.

Russian communique states that on the western front and in the Caucasus nothing important has occurred.

ROUMANIAN FRONT.

RUSSO-RUMANIAN OFFENSIVE.

Victoriously Resumed in Dobruja.

Defeated Germans and Bulgars Retreating.

LONDON, September 22.
BUKHAREST.—The Russians and Rumanians have victoriously resumed the offensive in Dobruja. The battle began on the 15th and ended on the 20th in the defeat of the Germans and Bulgarians, who are retreating southwards.

A Crushing Defeat.

LATER.—A Rumanian communique confirms the above message and adds that the enemy, which included Turks, burned villages on retreat. The battle gradually increased in fury till the evening of the 19th, and the enemy was crushed on 20th and withdrew.

The communique states that a Rumanian force has entered Szeklyudvarhely, fifty miles north-east of Brassó. Lie Given to German Boast.

LATER.—The Rumanians' victory in Dobrudja dispels the obscurity hanging over operations there and gives the lie to the Kaiser's recent boast of a decisive victory, which is symptomatic of the growing mendacity of German communiques which hitherto have not admitted defeat in Macedonia nor the loss of Florina. General Averesco, the new Commander in Dobrudja, arrived there on the 16th, when the great battle began.

Operations in Transylvania.

Rumanian Left Wing Suffers a Setback.

LONDON, September 22.
The Rumanian left wing in Transylvania has suffered a setback, retiring from Petroheny to near the frontier, where it has taken a stand in the vicinity of the Vulcan pass, the heights on both sides of which the enemy claims to occupy. But the Rumanians hold a fourth a Transylvania and are progressing north, as shown by the occupation of Szeklyudvarhely. Their retirement on the left is possibly due to the despatch of reinforcement to Dobrudja.

Balkan Theatre.

Serbian Advance.

LONDON, September 22.
French official message from Salonika says that the Serbians have reached the outskirts of Urbani. We cleared out the district northwest of Armensko and advanced after heavy fighting against heights dominating the road from Florina to Popli. The mist has interfered with the operations on the whole front.

KAVALA GARRISON.

Prompt Return Demanded.

LONDON, September 22.
ATHENS.—The newspaper "Emvros" states that Greece demanded from Germany prompt return of the Kavala army corps with arms and munitions.

Artillery Activity on the Doiran Front.

British official message from Salonika reports that our warships shelled the enemy in the neighbourhood of Neohori. There has been increased artillery activity on the Doiran Front.

Enemy Attacks Defeated.

LONDON, September 23.
French official Salonika despatch reports that violent Bulgarian attack against Zgorsko between Vardar and Cerna has been heavily defeated. We have repulsed enemy attacks north of Florina.

Allies' Blockade.

LONDON, September 22.
The blockade mentioned last night includes Kavala and other Greek ports commanded by the Bulgarians.

AFRICAN FRONT.

Portuguese Troops in East Africa.

LISBON.—It is officially announced that the Portuguese troops have crossed the river Rovuma and penetrated three miles into German East Africa. The enemy abandoned his trenches after feeble resistance.

Italy.

The Italian Offensive.

Austrians Surprised.

LAHORE, September 22.
LONDON, September 21st.—Correspondent on the Italian front say that the violence of the offensive and the increasing forces employed are astonishing the Austrians, as they surpass all previous experiences on this front. — ["C. and M. Gazette"]

Great Britain.

Financing British Firms After War.

LONDON, September 22.
It is officially announced that the committee of inquiry into the best means of providing financial facilities for the British firms after the war, particularly with respect to financing large overseas contracts, recommends the immediate formation of a new bank with a capital of ten millions sterling in order to link up Home, Colonial, British and Foreign banks with a view to furthering commercial and industrial enterprises.

Labour Minister's Son.

Killed in Action.

LONDON, September 22.
Lieut. D. Henderson, son of the Cabinet Minister, has been killed in action.

TELEGRAMS.

HUNGARY.

Food-Stuffs in Hungary.

Prohibition of Exports.

ALLAHABAD, September 22.
LONDON, September 21st. The Hungarian newspapers state that the Government has not taken steps which will prevent a single wagon load of provisions from leaving Hungary, even to Germany or Austria. Large quantities of foodstuffs had to be abandoned when the Rumanians advanced. Ten thousand tons of cereals were lost at Orsova alone.

The "Agenzia Libera" learns that the whole garrison at Vienna, including the Imperial Guards, has left for Hungary. The garrisons of Cracow and other towns have been reduced to the minimum. — ("Pioneer.")

Shortage of Sugar.

LAHORE, September 22.
LONDON, September 20th. — There is a shortage of sugar in Switzerland. It is stated that Austria is holding up 3,000 trucks which were paid for in March 1915, demanding compensation. — ("C. and M. Gazette.")

Greece

THE NEW GREEK CABINET.

Foreign Office Assurance to British Minister.

LONDON, September 21.
ATHENS.—The Director-General of the Foreign Office visited Sir F. Elliot, the British Minister, and assured him that the Cabinet is only a business cabinet not political. It is ready, if recognised by the Entente, to sacrifice Germanophile Ministers who before assuming portfolios indulged in attack on the Entente.

Germany.

Demonstration in Saxony.

Street Procession Attacked by Military.

LAHORE, September 22.
LONDON, September 20th. — A "Central News" telegram from the Hague says that many men from Chemnitz have been killed on the Somme and a procession in the streets on Saturday sang the "Internationale" and refused to disperse. The Hussars and the Infantry attacked the crowd and killed 40 and arrested 500. — ("C. and M. Gazette")

Summoned to Headquarters.

LAHORE, September 22.
LONDON, September 21st.—A "Central News" Zurich correspondent says:—It is reported that the Kaiser has summoned Herr Van Bethmann Hollweg and General Ludendorff back to the general headquarters. — ("C. and M. Gazette")

AUSTRIA.

Movement of Austrian Troops.

ALLAHABAD, September 22.
LONDON, September 21st.—According to the "Messagero," it is estimated that of the 400,000 Austrians formerly in the Trentino nearly half have been withdrawn. There has been extraordinarily high percentage of Austrian officers among the prisoners recently taken. The only place where the effect of these movements of troops has been marked is on the Rumanian line of advance in the Vulcan pass towards Hatzeg, where Bucharest admits that a check has been experienced. The numbers engaged in the Trentino were bound to be reduced for the winters, but withdrawals have taken place unexpectedly early from various sectors where fighting is proceeding at high altitudes. Reports of snow have already been received. The importance of this is perhaps the greatest on the Russian, southern front, where the enemy is now offering an exceptionally stubborn resistance, evidently realising that should the Russian left be established beyond the Carpathians before winter really sets in, the strategy of such campaigning as is practicable in the winter months must be materially affected — ("Pioneer.")

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

Sir Sankara Nair's Dinner to the Viceroy.

SIMLA, September 22.
The Hon'ble Sir C. Sankaran Nair entertained H. E. the Viceroy at a dinner at "Inverarm" last night, and amongst those present were: Lady Errington, Mr. Lowndes, Lady MacLagan, Mr. Basu, Miss Abel Smith, Rata, Sir Harnam Singh, Lady Marshall, Sir George Barnes, Lady Harnam Singh, Lord Errington, Mr. Sharp, Sir Edward MacLagan, Colonel Bayley, Sir Satyendra Sinha, Kunwar Maharaj Singh, Justice Mullick, and Sir John Marshall.

Trade with China Prohibited.

SIMLA, September 22.
The Governor-General in Council is pleased to prohibit the import and export of all good directly or indirectly from and to China, such goods as are shipped by or consigned to the trading concerns in China, named in the schedule provided that nothing in this notification shall be taken to supply to the British Colony of Hongkong provided also that nothing in this notification shall be deemed to authorise the import or export of any article the import of which is prohibited by or under enactment.

TELEGRAMS.

Official War News.
Cable to the Viceroy.

SIMLA, September 22.

The following telegram, dated the 20th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State—

Heavy and continuous rain has hindered the operations on the Somme and beyond the repulse of German local attacks east of Marignich there is nothing to report from either the British or French sectors.

The Germans delivered five attacks in Champagne against the Russian section between Somme Py and Senning but all were repulsed.

Stubborn battles continue north of Halle, neither side yet obtaining any decisive advantage. Severe fighting has also taken place 30 miles south of Kovel without yielding definite results.

The Russians have carried the heights in the Carpathians where snow is beginning to fall.

The Rumanians are now finding strong opposition in fighting their way through the Transylvania valleys and have had to withdraw slightly in the Strein valley. There has been artillery action in the Dobruja but no infantry action.

The Serbians have captured the loftiest summit of the range north of Lake Ostrovo. Bulgarian counter-attacks have been repulsed.

From the 1st July to the 8th September 53 German divisions in all were engaged against the Allies on the Somme, 14 were still in line on September 8th, 28th had been withdrawn broken to other areas had been with drawn to rest. Two new German divisions every week had to be brought up into line to replace those which are shattered. The Allies are thus steadily and swiftly moving towards the accomplishment of their chief aim, the destruction as a fighting force of the enemy's armies in the field. Of these 53 German divisions, 28 were used wholly against the British, 20 wholly against the French. On 8th September seven German divisions were facing each of the Allies armies.

Delhi.

New Delhi.

Revised Budget.

DELHI, September 22.

The revised budget of the notified area committee, Delhi, for the year 1916-17 shows an opening balance of Rs. 41,064 and a revised income of Rs. 3,21,100 or a total of Rs. 3,62,164. Against this the expenditure is Rs. 3,14,164, leaving a balance of Rs. 48,000. The estimated budget for the year 1917-18 shows an opening balance of Rs. 48,000 and income of Rs. 2,41,500 or a total of Rs. 2,89,500. Against this the estimated expenditure is Rs. 2,69,500, leaving a close balance of Rs. 20,000.

Calcutta.

The Cyclone at Calcutta.

Particulars of Damage.

CALCUTTA, September 22.

Particulars of the havoc caused by yesterday's cyclone from the interior have not reached here yet, but in Calcutta itself the damage is chiefly confined to the river, there being very few house collapses, but a large number of trees on the maidan and along the roads were uprooted, telegraph and tramway wires being broken. In the front some dozen trees were blown down, blocking the road and breaking electric wires. Tramway traffic in several places was obstructed until noon to-day. Two houses collapsed, one near Sealdab, occupied by a High Court Vakil, and another in the northern town, and two men were injured. Regarding river damage, enquiries made from the Port Police show that thirty-six cargo boats with large quantities of jute were sunk. Two steam launchers, the "Neptune," belonging to Fraser and Co., and the "Swadesi," belonging to an Indian firm, were also sunk. One Port Police boat was lost and another broken. As telegraphic communication with the river lines is interrupted, there will be some delay in getting reports of losses. No loss of life is reported, but a fireman of the "Swadesi," is missing. At Serampore two cargo boats and five country boats lying at anchor are missing. Of these two were found stranded near Barrackpore Government House Garden at Telidipake, some huts in the coolie lines collapsed, seven men being reported killed. Last night all local trains and up Bombay and Punjab mails were delayed two or three hours by the storm.

LATER: During Thursday's storm a light ship at the eastern channel at the mouth of Hooghly went adrift. It has not yet been traced, but will probably be recovered. Four more launchers are reported to have been sunk.

Regarding thirty-six cargo boats which had been sunk, the "Statesman" estimates each cargo and boat at Rs. 20,000. The total loss on this head would therefore be seven and a quarter lakhs but there will be salvage.

The "Englishman" states that a historic forest tree has uprooted in the compound of Custom House. It was one of the six trees planted by Lord Clive in the precincts of the old fort, part of the site of which is now occupied by the Custom House. The tree was about a hundred and fifty years old.

A Political Suspect Convicted.

CALCUTTA, September 23.

Special Commissioners, sitting at Alipore, delivered judgment in the case in which a Bengalee suspect, Sisir Kumar Roy, was arrested in connection with the Corporation Street motor dacoity. He was convicted of receiving a silver watch, carried off at that dacoity, and sentenced to one year's rigorous imprisonment.

Bombay

Bombay Share Market.

BOMBAY, September 22.

The share market reopened for fresh business to-day. Cotton mill shares kept generally steady, though the rates in certain concerns dropped off slightly at the close. Davids touched Rs. 660 but closed at Rs. 640. Pambhoy touched Rs. 820 and declined to Rs. 810, but closed at Rs. 820. Swadeshis declined to Rs. 1740 and Centrals to Rs. 2545. Swadeshis were steady

at Rs. 1950. Indore Malwas closed at Rs. 520. Crescents declined to Rs. 220. Indian Bleaching advanced to Rs. 230. Colaba land and Mill Shares closed at Rs. 1445 and Phoenix at Rs. 235. Madhowjis were steady at Rs. 1692½ (ex-div.). In Bank shares Bank of Bombay were steady at Rs. 1570 and Bank of India at Rs. 80. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were steady at Rs. 1210. Tramways steady at Rs. 330 and Tata Iron and Steel ordinary firm at Rs. 330 and deferred touching Rs. 1375 closed at Rs. 1330 3¼ per cent Government paper were quoted at Rs. 79 and 4½ terminable loan at Rs. 97½ 4½ conversion loan ex-warrant at Rs. 91 and Warrant Rs. 10. The Bombay Port Trust 4½ 20 year debentures loan for Rs. 25,00,000, tenders for which were recently rejected by the trustees, has now been subscribed in full at an average rate of Rs. 95 5-1 per cent.

Review of Financial Situation.

The financial correspondent of the "Times of India" in his weekly review of the financial situation here remarks upon the continuance of immense demand for shares in Bombay and says: Optimists declare that a boom has just commenced, while others say the position is overdone. He again supports the project for sale of British Treasury Bills and Exchequer Bonds to the public in India and suggests that the Government should make arrangements for interest encasement of Indian Sterling Loans on presidency towns in the same way as interest on Rupee Loans is encased to London.

"This will help to equalise the value of Indian securities in London, and in India and as Indian Sterling debt comes on Indian register the exchange problem will be proportionately relieved. There is tendency for all securities to return to their home countries. The United States is buying tremendous sums of American securities from London. The Japanese are now transferring their issues of foreign loans into their home market. The Italians since the beginning of this century have repurchased enormous amount of their own national debt originally created in foreign countries. India can do the same if our Government opens a register on the lines suggested. If not the Government should purchase every day £10,000 Indian Sterling securities in London on account of Paper Currency Reserve and sell an equal amount of 3½ per cent Government paper in India belonging to this reserve at the rate of not less than Rs. 75. In Bombay there is a strong feeling to relieve London tensions and patriotic action of this nature will be beneficial to the Imperial Government as well as to the Indian Government.

Red Cross Sale in London.

During Lady Willingdon's recent stay in England she visited the Red Cross Gift House and the Committee there generously presented her with a very valuable painting of Miss Gladys Cooper by the well-known artist Lazlo to sell at the great war sale to be held shortly in Bombay on behalf of the funds of the Women's Branch of the Bombay Presidency War and Relief Fund. In return for this most generous gift Her Excellency is most anxious to send some valuable Indian work of art, carpet or embroidery as return gift from the Bombay Presidency, which would be sold at the great Red Cross sale in London at Christie's this coming winter and the fact has been made known through the press.

Tavoy Mail.

The steamer "Rasmara" with Tavoy and Mergui mails and passengers has arrived here. She reports big storm with strong winds and heavy seas. Beyond usual discomforts accompanying storm she suffered no damage.

The Case of the C. I. D. Inspector
Charged with Wrongful Confinement.

BOMBAY, September 22.

Mr. B. N. Athavle, Fourth Presidency Magistrate, to-day resumed the further hearing of the case in which Khan Bahadur M. H. Taki C. I. D. Inspector, stands charged with wrongfully confining Allarakha Abba, alias Allaya, Mr. Vincent, Commissioner of Police, was examined as a witness for the defence, and representatives of the press were asked, under the War Ordinance, to leave the Court. After Mr. Vincent's examination Counsel addressed the Court.

His Worship reserved judgment till 2nd October.

Burma.

L. Governor's Tour.

RANGOON, September 22.

His Honour the Lieutenant Governor leaves on Sunday morning for Mandalay by a special train. His Honour will spend the day there conferring with the Reception Committee in connection with H. E. the Viceroy's visit and then motor to Maymyo.

It is satisfactory to note from Rangoon Port Administration report that in the place of the estimated deficit there is a substantial surplus on the year's working, due to the curtailment of expenditure and to increased receipts. Besides diminishing the revenue another consequence of the continuance of the war has been the postponement of several much needed works owing to necessity for stopping all capital expenditure. Receipts and payments on revenue account were Rs. 45,37,680-13 and 39,34,977 11, respectively leaving a surplus of 5,52,703-3-1. The capital debt of the port at the end of March 1916 amounted to Rs. 29,86,20,000. There was a falling off in the value of trade by 49½ lakhs probably owing to war] from 4739 lakhs to 4689 1091 steamers [including Government vessels] with a total net registered tonnage of 21,73,539 arrived in port, being a decrease of 2,41,571 tons as compared with the previous years and 1089 steamers with a total net tonnage of 21,95,226 left the port during the year.

South India.

Bangalore Notes.

BANGALORE, September 22.

The Second Magistrate to-day convicted all the six accused, who were charged by Chief Inspector Roberts with house breaking and theft of brass vessels from the house of Rao Bahadur B. T. Annaswamy Mudaliar. C. I. E. The 1st accused was sentenced to 4 months and 15 days, 2nd one month, 3rd 2 months 4th, 5th 6th accused 3 months each.

The Dewan.

The Dewan has gone to-day to Devargudu Hill Station near Tumkur for three days rest before the heavy Dussarah Work begins.

Mr. Cobb Visit to Coorg.

BANGALORE, September 23.

It is understood that the Hon'ble Mr. H. V. Cobb C. S. I. is likely to visit Coorg sometime in November. Mr. Cobb has already shown his interest in the progress of Coorg and his first act as Chief Commissioner in granting Mercara Municipality the privilege of electing its own chairman has given immense satisfaction to the people there.

Imperial Service Lancers Fund.

The Mysore Imperial Service Lancers fund up to the 16th amounted to Rs. 46,076. This includes the recent contribution of Rs. 3,000 the proceeds of wrestling matches held in Lal Bagh.

Punjab.

The Convict Sub-Judge
Absconding During Appeal.

LAHORE, September 22.

It will be remembered that H. Barkat Ali, ex Sub-ordinate Judge of Lyallpur, who was sentenced to two years' imprisonment and fined on two counts under Section 161 I. P. C., was released on bail pending the hearing of his appeal in due course. The Punjab Chief Court confirmed the conviction and sentence passed upon Barkat Ali in one of the cases, and when he came to know of this he disappeared and is now absconding. A reward of Rs. 1,000 has now been offered for the arrest of the absconder.

The Bengali Recruits.

Second Batch for Nowshera.

LAHORE, September 22.

The second batch of the Bengalee recruits passed to-night through Lahore on their way to Nowshera. Great enthusiasm prevailed at the railway station where local Bengalee residents had collected in very large numbers to give an ovation to the recruits who were loudly cheered and were garlanded by the youngest son of Sreemati Sarala Debi who was also present at the station. Light refreshments were served to the recruits by the Bengalees as well as by the Punjabee the latter community being represented by the Hindu Serving Club. The Punjabees expressed much pleasure to see amongst the recruits M. K. Majumdar, B. L., Vakil of the Calcutta High Court, who is the son of a former editor of the local newspaper the "Tribune". At the request of the gentlemen present the soldiers were lined on the platform when Sreemati Sarala Debi addressed them a few words in the form of advice emphasizing the point that their courage and self sacrifice were fully appreciated by their countrymen. The recruits looked very smart and bright in their khaki and were full of enthusiasm. With three cheers for King Emperor the train steamed off the station.

Another Account.

The Second batch of the Bengalee Lahore Double Company numbering 35, passed to-night through at 9-30 P. M. by the fast passenger train. The batch included Mr. K. Majumdar, Vakil, Calcutta High Court, and several young men of good education. The recruits who looked extremely smart in Khaki were vociferously cheered by the Bengalees and the Punjabees, who gave them an ovation. Mrs. Saraladebi Choudhuran, who had cut short her holiday at Simla, to attend to-day's function was amongst these present and her son garlanded the young soldiers. She delivered a solemn exhortation praying that baptism of death of these young patriots be the seed of a new and more glorious life for the motherland. The recruits were then entertained. They spoke enthusiastically of the ovations they received at wayside stations specially at Jullundur where the whole staff and pupils of the local Arya Samaj Girls School known as the Kanya Mahavidyalaya turned out to meet them. The train steamed off amid loud cheers to King Emperor and shouts of "Bande Mataram".

Mazumdar's Letter.

LAHORE, September 23.

In a letter to the press Mr. K. A. Mazumdar, Vakil, Calcutta High Court and a member of the Bengalee Double Company, writes enthusiastically of the reception given them at Jullundur station yesterday when about one hundred ladies belonging to the Kanya Maha Vidyalaya gave them an ovation with showers of flower and shouts of "Bharat Mata Ki Jai". He says that the recruits are proud of their Indian mothers and sisters and expresses his sincere appreciation of the warmth of their reception.

The P. and O. steamer "Salsette" with outward mails of the 8th instant is expected to arrive in Bombay at 10 P. M. on Tuesday next.

Latest Telegrams.

LAHORE, September 23.

LONDON, September 21st.—The "Libertis" correspondent in northern France says that a prisoner carried an order stating that the Allies attacks on the Somme would certainly become more terrific and that the present fighting was a prelude to more important operations. It was essential not to yield ground. The order which was signed by General Von Falkenhayn stated that wastage of guns in the past few months exceeded possibilities of replacement.

LONDON, September 21.

It is reported that a committee has been appointed to investigate in the management of the Army Clothing Department in connection with Mr. Justice Lowremarks in a recent case. ["C. and M. Gazette Cable."]

III

ఇదియును గాక, నున నేప గంధములందు సోమన సమున్న
గూర్చిన వగనము పలుతావుల కలదు. నున దేవతలకు ప్రీతిని

దీనియందు హిమాలయ పర్వతమునూర్తి, “శివ” అని
అని వెప్పుటగాక “వీరం” అని వీరచక్రమును సమయోగించుట.

Magic Cure!		Marvellous effect!!	
Bathing Oil	Price	Rs.	0-3-0
Iron tonic pills	1 bottle of 48 pills		2-0-0
Anti Malarial Drops	Price 6 Doses		0-8-0
Descriptive Catalogue free on application			
ALLBUTT & Co.,			
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.			

నోటీసు.

1916 సంవత్సరపు శత్రువ్యాపార నిష్ణయముల ననుసరించి:-

విదేశీయ శత్రువర్గమునకు జేరిన మెస్సర్సు కారల్ సైమన్ సోహోగారి విషయమున, వారికి సంబంధించియున్న, ఈ దిగువ వివరింపబడియుండు లాట్ల ప్రకారము విభజింపబడిన చర్మములను పడుచుచేయుట కుపయోగింపబడుచున్న చావ త్తను, బంగాళాలను, గృహ నిర్మాణ యోగ్యము లగు స్థలములను; కోడంబాకములో నున్న వారి స్థలమునందు 1916వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 16-వతేది సోమవారము సాయంకాలము 4 గంటలు మొదలు ఈ క్రింద చేపాలు చేసిన వారిచే వేలము వేయబడును.

1-వ లాటు

దక్షిణ ఇండియా ఇనుపదారిపై నున్న కోడం బాకం స్టేషనుకు సమీపమున నున్న కోడంబాకం హైరోడ్డునందు 806, 807, 893 పై మాయిషి నెంబరుగల 16 ఎకరముల విస్తీర్ణముగల భూమియు, అందులో నున్న విశాలములగు పక్కా కట్టడము లును, ఆవరణములోపలగల కూలీల నివేశన గృహములు, అ స్థలమునందలి డివిడివి తోపును, బయటి వైపున గల మురుగు బావియు, దాని సమీప మునగలట్టయు, సర్వ పరికర సమిన్వితమయినట్టి యు, చక్కని స్థితిలో నున్నట్టియు, చర్మములను ఊను గొప్ప చాకి.

2-వ లాటు

కోడంబాకం హైరోడ్డునకు పావుటకు దోవ కలిగించునట్టి పయిమాయిషి 806 నెంబరులోని కొంతభాగమున్న మురికినీటి బావిగల నెం 789 రులో కొంతభాగమున్న 794 రులో నున్న తోళ్లను ఊచుచావడిగలిగి ధాదాపు య 3½ముల విస్తీర్ణము గలిగి గలించిన ఎం. వెంకటస్వామి నాయుడుగారి వద్దనుండి కొద్దికాలము క్రిందటనే కొనబడినట్టియు, 1 వ నెంబరు లాటునకు ఉత్తర ముగా ఉన్నట్టియు కారల్ సైమన్ సోహోగారికి సంబంధించి యున్నట్టియు, తోళ్లు ఊనే చావడి

3-వ లాటు

బాగుగా పెరిగియున్న మామిడి చెట్లు, తాడి చెట్లు, డివిడిచెట్లు, మొదలగు ఇతర చెట్లతో గూడిన చక్కనితోట గలట్టి 16 ఎకరముల విస్తీర్ణముగలిగి కోడంబాకం హైరోడ్డునందున్న భూమి యు, అందులోని తోటకు నీరుసప్లయిచేయు

బావులును, అందుగల ముందుతాళ్వారము గలిగి చక్కగా కట్టబడియున్న బంగాళాయును, బంగాళాకు సంబంధించిన విడియిండ్లును,

4-వ లాటు

మూడవ లాటునకు ఉత్తరపు వైపున నున్న టువంటియు, కోడంబాకం హైరోడ్డు ప్రక్కన నున్న గోపాలరావు సందులోనికి దారిగలిగి యున్న ట్టియు, పయిమాయిషి నె 794 రు లోని మిగత భాగము స్థలమున్ను, అందులో పెంచబడియున్న మామిడిచెట్లు కొబ్బరిచెట్లు గల తోటలును, ఆ తోటలకు నీరు పారింపబడు బావులున్న గృహ నిర్మాణ యోగ్యమగు నివేశన స్థలము.

ఈ లాట్లలో చెప్పబడియున్న భూములకు సరి యయిన సబు డివిజనులు విస్తీర్ణములను తెలియ పరచగల స్థానులును క్రయవిక్రయ దస్తావేజులును, ఇండియాగవర్న మెంటువారి ఉత్తరువులును, చూడ గోరువారు ఈ క్రింద చేపాలుగలవారి ఆఫీసు వద్దకు వచ్చి చూడవచ్చును. ఆ స్థలములను చూచుటకు సయితము వీరియొద్దనే ఉత్తరువును పొందవచ్చును.

ఎఫ్. హెచ్. విల్సన్

కారల్ సైమన్ సోహోగారి లిక్విడేటరు,

అఫీషియల్ ఆఫ్ఫైని ఆఫీసు

558

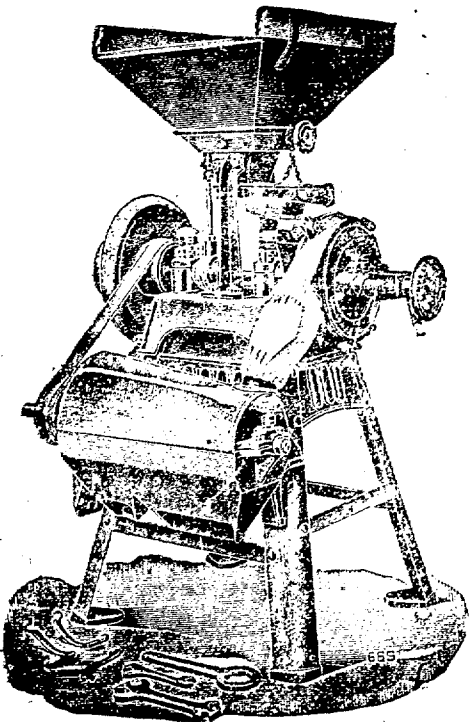
హైకోర్టు మదరాసు.

చెన్నపురి బజారు రిపోర్టు

23 వ తేది శనివారము సెప్టెంబరు 1916.

	య. ఆ.
బియ్యము క్రొత్తవి	7-0-0
డిటా పాతవి 29 ప.	7-6-0
జొన్నలు 28 ప.	8-8-0
ధనియాలు బాగుప 1-కి	75-0-0
నెయ్యి మణుగు 1-కి	15-0
మిర్చి క్రొత్తవి బాగుప 1-కి	66-8
డిటా పాతవి	70-0
పొగాకు	200-0
మాది కొత్తది మచ్చి, వాయిదా	200-0
కందులు బస్తా 58 ప.	11-8
నవ్వులు 11 ప.	3-8
ఉలముల ప. 48బ 1-కి	9-0
చింతపండు బాగుప 1-కి	30-0
పసుపు బా.	75-0
చక్కెర ప. 1 కి	4-0
జెల్లము " 1-కి	2-8-0
కొబ్బరి ప. 1-కి	6-8-0
పొకలు ప. 1-కి	16-0-0

పప్పులు పిండ్లు తయారుచేయు యంత్రములు

ఈ మిల్లు 3 గుట్టముల శక్తితో భారీ పని చేయును. శనిగలు, కందులు, వడై రాపప్పులును గోధుమలు, బియ్యము, పప్పులు మొదలైతే పస్తువులను మిక్కిలి మృదువైన పిండిగాను ఒక పర్యాయములోనే తయారుచేయును. ఫ్యాక్రీల వారికి సహకారి వ్యాపారముగ బహులాభించును. కొద్దిపెట్టుబడితో వ్యాపారము చేయ యత్నించువారికి ఇది చాలా లాభకరము.

రాబర్టు క్రూడ్ కిరసనాయిత్ యింజనులు (3½ గుట్టములు మొదలు 60 గుట్టముల పరవరకు) గ్యాసు యింజనులు, పెంటు పూగలు పంపులు, డాకిపంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు. (గంటకు 6 పవులు) ఎండుపచ్చికరస గ్యాసు యింజను వడై రాప కుపయోగించు బొగ్గుచేయు బట్టీలును, మొదలైన ఫ్యాక్రీలకు కావలయు సమస్తసామానులు గూడ మావద్ద దొరకును. తిస్సీరు మాకు వ్రాసి తెలిసికొనుడు.

ఇండియన్ కామర్సు లిండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ, ఇంజనీర్లు, మెషిన్ల మిల్లటోర్సు వర్కరులు. 4, శంబుదాసు వీధి, మద్రాసు

ఉప్పు బస్తా 46-4-0-6	చిల్లారు ప 1-కి	0-1-2
తోళ్లు పా 1-కి	1-0-0, 1-2-0, 0-14-0,	వెల
నీలియందు 1-కి		120-0-0
నెయ్యి 1-కి		16-3-9
డిటా		17-6-0
ప్రెంచికాసులు		5-0-0
బంగారము		7-2-0
వెండి		88-8-0
గవర్న మెంటు పత్రములు		
సీమ సేను సెనగ బా 1కి		33-0-0

గవర్న మెంటు పత్రములు.

1913-16

నూటికి 4 వడ్డీలు- 1931, 86	చీరపునది, 89	మొదలు 92	వరకు
టర్ని పేబిలులోను 4-వడ్డీవి		96	మొదలు 98 వరకు
3½ వడ్డీవి		75	మొదలు 76 వరకు
8-వడ్డీవి		64	మొదలు 66 వరకు

వాతావరణ సితి

1916 సం॥ సెప్టెంబరు 23-వ తేది

ప్రదేశములు.	సెప్టెంబరు నెల 23 తేది ఉదయము 8 గంటలలో నామమునీడనము అంగుళములు	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాలము		
		అధికత	అల్పత	కడచిన 24 గంటలలో	8 వ పీక్కిలు మొత్తము	9 వ పీక్కిలు మొత్తము
గోపాలపురము	29.530	89.5	80.7	0.71	15.75	29 51
వాల్తేరు	29.595	91.9	78.3	...	21.66	28 44
కాకినాడ	29.646	90.9	78.0	0.54	24.98	22 45
బందరు	29.658	94.1	80.0	...	40.44	23 97
గుంటూరు	...	94.7	81.6	...	26.92	22 44
నెల్లూరు	29.716	92.7	79.1	...	16.68	12 13
మద్రాసు	29.743	94.4	80.9	...	18.05	16 44
కడలూరు	29.768	94.5	79.0	...	18.47	15 88
నాగపట్టణము	29.782	93.1	77.9	...	16.15	12 38
కొలంబో	29.863	85.2	77.9	...	71.10	40 92
తిరువనంతపురము	29.857	83.0	73.1	0.27	39.87	40 51
కొచ్చికోట	29.843	85.6	74.7	0.55	94.15	87 34
కల్లికోట	29.842	81.6	74.5	1.80	98.07	98.75
మంగళూరు	29.824	81.0	72.4	1.06	107.87	114 67
బొంబాయి	29.776	84.6	76.5	0.55	79.58	67 92
హైదరాబాదు	29.698	85.7	72.4	...	39.53	24 74
అనంతపురము	...	88.5	71.3	...	22.80	13 27
బళ్లారి	29.783	89.5	72.9	...	18.94	12 21
కర్నూలు	29.762	88.8	74.0	...	23.39	20 77
కడప	29.756	92.5	77.4	...	30.86	20 31
తెంగుళూరు	29.810	79.3	65.1	0.03	35.75	23 14
కొడైకనాలు	22.725	63.6	52.9	...	39.77	81 55
ఉదకమండలము	22.944	60.5	52.7	0.06	35.94	36 46
కోయంబతూరు	29.796	86.4	71.0	...	14.39	9 23
వెల్లూరు	29.762	89.5	73.8	...	34.95	25 28
సేలము	29.800	90.8	72.3	...	26.76	25.95
తిరుచనాపల్లి	29.783	93.5	77.0	...	19.11	15 08
పుదుకోట	29.790	93.7	75.1	...	26.51	18 74
మధుర	29.769	94.0	75.8	...	17.55	16 36
తిరునల్వేలి	9.30	6 66

వాయు భారము సర్వత్ర హెచ్చినది. వాయువు లిక్కు సు బలముగా నే యున్నదిగాని క్రమముగా తగ్గుచున్నది దీప్త కల్పమున పశ్చిమ వాయువులు ఖములై ఫీచుచున్నవి. ఉత్తరమున సముద్ర మల్ల కల్లోలముగా నున్నది. మలబారులో వాన హెచ్చుగా గురిసినది. అచటను సర్కారులలోను మధ్య మోష్టుము తగినది. పగటియుష్టుమును రాత్రియుష్టుము గూడ చెన్నపురి తీరముననే హెచ్చుగా నున్నది. తేమ మామూలుగా నే యున్నది. మబ్బు కొంత విడిచినదిగాని యింకను కలదు. మలబారులో వాన లధికము. ఉత్తరమున తూపాను దేశముమీదికి గ్యామంచి నది. కాత్తి వాయువు చాల హెచ్చుగా వీచుచున్నది కాల మానము భాగుగానున్నది.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, చెన్నపురి.

స్టెర్న్స్ తలనొప్పిమందు (షాకు)

మాటు పెట్టబడిన బిళ్ల. అవిల్లను నీటిలో వానబెట్టి మింగవలెను, అటు చేయుటచే నది తక్షణమే అన్ని కోరికలును ను వ్యాపించి వెంటనే బాధ పూర్తికా తొలగించును.

ఈమందు 25 సంవత్సరముల నుండి పార్శ్వపునోపులకు తల నొప్పిలకు విశేషముగా వాడ బడుచున్నది. అన్ని మందుల సాఫులలోను బజారులలోను పోర్టులోను విక్రయించబడును.

తలనొప్పి వచ్చునప్పుడెల్ల నాకమోగితుగా.

బాధాఁడితులకు వరము: ఐనొడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిలా

అపరితృప్తి రక్తములన జనించుజాడ్యములకు కిరీటునుంటి మంగు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, స్రావనోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (82)

వనోపధిసారసపరిలా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవర్తియను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారెబబంధమును నోష్ణలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. శరీరాలోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 లోజులవర కుండుటకు 4 బొట్టుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రొపైటరు:— పి. డి. సావంత్ 144, ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P D SAVANT. Fanaswadi No. 144. No. 2, BOMBAY.

సముద్రయానము.

ఈదినములలో మనదేశమునందు ముఖ్యముగ నాందోళనము గలిగించుచున్న మత ప్రశ్నములలో విదేశీగమన మొకటి. ఈవిషయ మీ గ్రంథమున సహేతుకముగ జర్చింపబడి యున్నది. సంస్కరణవాదులు ముఖ్యముగ జరువదగిన విషయము.

ప్రతి 1-కి రు. 0—8—0. 6 ప్రతులు రు. 2—4—0.

అచ్యుతుని సీతారామయ్య,

91 అష్టాపిల్లవీధి, జొట్టలపురు మద్రాసు.

281]

ప్రపంచ చరిత్ర

(స్థాపనాధికారి తెలుపబడినది)

గ్రంథ. ర్త గా హరిసర్వోత్తమరావుగారు, ఎం.ఏ.

లోకములో ఎన్ని రాజ్యములూ కలిగినవి. గలించినవి. ఎందరో రాజులు పుట్టివారు, గిట్టివారు. ఎన్ని యోధులు మనిగి, చనినవి. ఎందరో మహాసభావులు జన్మించినారు. విరాట్టణ మందినారు. జరిగిన యుద్ధములకు లెక్క లేదు. ప్రబలిన మతములకు మితిలేదు. అయిన మార్పులకు అంతము లేదు పట్టణములు పట్టెలైనవి. పట్టణ పట్టణము లయినవి. రాజ్యములు అడవులైనవి. అడవులు రాజ్యములైనవి. అనాగరికులు నాగరికులైనారు, నాగరికులనాగరికులైనారు. ప్రభువులు అంకితులైనారు, అంకితులు ప్రభువులైనారు. ధనవంతులు దగ్ధులైనారు, దగ్ధులు ధనవంతులైనారు. జ్ఞానవంతు లంధకారమునబడినారు, అంధకారమునకున్న వారు జ్ఞానవంతులైనారు. ఈ యంతటికిని చెందే కారణములు కాలము, మానవుడు. 6 సంఘికలు 2.0.0.

ఎప్పుడెప్పుడు ఎచ్చలెచ్చుట ఎవి విధముగా ఈరెండు కారణములు పుచ్చేసినవో తెలిసికొనుటకు ఎవ్వరికి ఇష్టముండదు? ఎవ్వరికి కుతూహల ముండదు?

ఆ యిష్టమును పూర్తి చేయునది మా ప్రపంచ చరిత్ర. ఆ కుతూహలమును సంతృప్తిపరచునది మా ప్రపంచ చరిత్ర

ప్రపంచచరిత్రా కార్యాలయము

145, టంకసాల వీధి, మద్రాసు.

మీకు కావలెనా?

R.L.N. బునిక్ నూత్రలు డబ్బు 4.క రు. 1.
మద్రాసు నగరము శేరు 1.కి రు. 1.

"విద్యావీధి," 87, రామస్వామి వీధి, మద్రాసు.

శారదాంబ

ఇది

స్త్రీధర్మబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాసరాధునాచార్య ప్రణీతము.

దేవుడు రాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందగును జదివి తీరవలయును.

8 అణాలు వెలగలది 4 అణాలకు వెంబడిచును

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

విక్రయాలు:— ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

7, తంబుకెట్టవీధి.

మన గాను

జీర్ణరసాయనము:— ఈనూత్రలను సేవించుట వలన అన్ని ము కుచనముగను. జీర్ణకోశము శాగు

కు 10 సప్రావము క్రమముగ గలుగును ముగిబద్ధి గలుగును. శివనూత్రల డబ్బు 1.కి వెల 1-4-0.

కిర్తిశేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

అచ్యుతానందం డిపో, బొంబాయి, లండన్ మద్రాసు

తెవర్లప్రదీపిక ధర్మకాండము

టీకా తాత్పర్య విశేషాస్థ సహితము

అరవమునుండి భాషాంతరీ కరింపబడినది. గార్హస్థ్యము దయాగుణప్రకంస, ఆతిథ్యము, జీవకారుణ్యము. మాంసభోజనవర్జనము మున్నగు 36 విషయములు శాశ్వత దృష్టాంతము లతో తెలుపబడినవి. 23౮ పుటలు. వెల ౧-౦-౦.

డిటో అర్థకాండము.

ఈగ్రంథమునందు మనపూర్వులు రాజ్యవ్యవస్థకు ఎటుల ఏర్పరచినదియు ఆయాపనులకు వలయుచుంట్రి, నై వ్యాధిపతి మున్నగు వారల తరిగీదు చేయవలసినరీతి మున్నగు భిక్షుభిక్షు విషయములు దాదాపు 2౨ ప్రకరణములుగ వివరింపబడి యున్నవి. ఇప్పటి రాజ్యవ్యవస్థ కంటె ఎన్నియో మడుం గులు మనవారలు నాగరికులయి ఉండిరను విషయమును ఈ గ్రంథమును చదివినవారలు గ్రహింపగలుగుదురు. 33౬ పుటలు వెల ౧-౪-౦.

మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని గుంటూరుఅనినాసేది.

కల్యాణి - ప్రతితుండ

ఇది షేక్స్పియర్ గ్రుం ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున స్త్రీలకును బాలురకును తెలియు నట్లు రచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల కవనా చయత్కారములు, మన తెలుగువానికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చయత్కారమును రసమును అద్భుతములు.

కల్యాణి ఆ 1. ప్రతితుండ ఆ2.

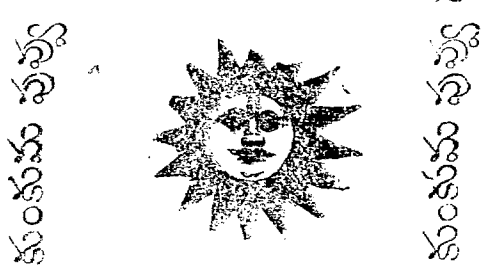
ధైర్యకవచము

మనుజునకు గల పాపము గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమునకే ఆపదలయందు మనస్సు చలించుకుంటు. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును ఆత్మ శక్త్యములచే భేదించబడగలవి. ఈధైర్య మనెడి కవచమో యత్త శక్త్యములకు అభేద్యము. ఈధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రాభిష్కృత్ గాంగేయాత్ అన్యత్రచ చానూ మతః" అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్ముయొక్క చరిత్రము నతి సులభతైలిని తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆండ్ కో,

ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మానవ్యవృత్తకరము. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్ నారాయణ అండ్ కంపెనీ,
(53) 21. నామ్మంపేధి, బొంబాయి.

ఆంధ్రనర్మకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

శ్రీయుత కట్టనుంచి రానులంగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది.

కా 0.4.0]

[నాన్టీడి ప్రత్యేకము

ఆంధ్రనర్మకళాశాలయము

7 కంబుకెట్ట వీధి, మద్రాసు.

